

MAAHANMUUTTAJIEN RESURSSIKESKUS- HANKE

Laptuote-säätiö

Projektin toteutus ja hyvät käytännöt
Liite loppuraporttiin

Kaija Silvolahti

ESITTELY	
Projektin ohjausryhmä	4
TAUSTAA	5
HANKKEEN TOIMENPITEET JA NIIDEN TOTEUTUS	
1 TIEDOTTAMINEN JA TIEDOTUSSUUNNITELMA	6
1.1 Projektin tunnetuksi tekeminen	6
1.2 Tiedottamisen jatkaminen	6
2 NEUVONTAPISTE	7
2.1 Toimipisteen muutto Valtakadulle	8
2.2 Toimipisteen asiakkaat	8
2.3 Yhteydenottojen aiheet ja palvelu	9
2.4 Harrastusten löytäminen	10
2.5 Tulokset	11
2.6 Projektin toiminnasta kerätty palaute	11
3 MAAHANMUUTTAJIEN NEUVONTA	12
3.1 Maahanmuuttajatutortoiminnan malli	12
3.1.1 Lähtökohdat	12
3.1.2 Tutortoiminnan malli käytännössä	13
3.2 Työhönvalmennus	13
4 TEEMAPÄIVÄT JA SEMINAARIT	14
4.1 Seminaari Maahanmuuttajien voimavarat työelämän käyttöön	14
4.2 Yhdistystapahtuma	15
4.3 Työelämältä	15
4.4 Keskusteluillat eri kielillä	16
4.4.1 Afrikkalainen ilta Kouvolassa 4.9.2007	17
4.4.2 Thaikielinen ilta 18.9.2007	17
4.4.3 Kiinankielinen ilta 16.10.2007	18
4.4.4 Turkinkielinen keskusteluilta 30.10.2007	20
4.4.5 Retki Inkeriläisten iltaan Kotkaan 31.10.2007	20
4.4.6 Vironkielinen ilta 12.3.2008	21
4.5 Rasisminvastainen ilta 12.3.2008	21
4.6 Seminaari ”Työvoimaa ulkomailta?”	22
5 REKRYTOINTIPALVELU	23
5.1 Tutustumismatka Pietariin	23
5.1.1 Tilanne Pietarissa	23
5.1.2 Inkeriläisten tilanne	23
5.2 Rekrytointipalvelun mahdollinen toteuttaminen	24
5.3 Projektin rekrytointipalvelumalli	24
5.4 Rekrytointipalvelun kokeilu	25
5.5 Onko rekrytointipalveluun tarvetta	25
5.5.1 Työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät ohjelmat ja strategiat	26
5.5.2 Työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät käytännöt ja kokeilut	27
5.5.3 ”Työvoimaa ulkomailta?” –seminaari	27
6 HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN TUNNISTAMINEN, TUOTTEISTAMINEN JA LEVITTÄMINEN	28
6.1 Hyvien käytäntöjen tunnistaminen	28
6.2 Hyvien käytäntöjen tuotteistaminen	29
6.3 Hyvien käytäntöjen levittäminen	29
7 LOPPURAPORTTI JA PÄÄTÖSSEMINAARI	30
VERKOSTOITUMINEN MUIDEN PROJEKTIN KANSSA	30
KANSAINVÄLISYYS	30
LÄHTEET	31
LIITTEET	32-35

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti on Lappeenrannassa toimivan Laptuote-säätiön hallinnoima projekti. Projektin rahoittajina olivat mm. ESR, Kaakkois-Suomen TE-keskus ja Lappeenrannan kaupunki. Projektin tavoitteena oli edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä, sekä palvella työnantajia maahanmuuttajiin liittyvissä kysymyksissä. Olimme verkosto-organisaatio yhteistyössä maahanmuuttajien parissa toimivien viranomaisten, koulutusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Projektin näkyvin osa on neuvontapiste, jossa maahanmuuttajat voivat saada ohjausta ja neuvontaa mihin tahansa Suomessa elämiseen liittyviin kysymyksiin, lähinnä työn ja koulutuksen etsimiseen. Projektin toimenpiteet kokonaisuudessaan olivat seuraavat:

1. Tiedottaminen

Ohjausryhmän puheenjohtaja Jaakko Tuomi

2. Neuvontapiste kaikille maahanmuuttajien asioista kiinnostuneille sekä maahanmuuttajille
3. Maahanmuuttajien neuvonta työelämään ja koulutukseen liittyvissä kysymyksissä – tuetun työllistymisen palvelut maahanmuuttajille
4. Teemapäivät ja seminaarit
5. Rekrytointipalvelujen/(mallin) kehittäminen lähialueilla
6. Hyvien käytäntöjen tunnistaminen, tuotteistaminen ja levittäminen (1.2.2007 alkaen)
7. Loppuraportti ja päätösseminaari

Projekti käynnistyi vuonna 2005. Se toteuttaa Etelä-Suomen tavoite 2-ohjelmaa. Tavoite 2-ohjelmien tuen tarkoitus on mm. syrjäytymisen ehkäiseminen ja paikallisten yhteisöjen aktivointi sekä sosiaalisen osallisuuden lisääminen.

Näin ollen projektin päätavoite ei ole välitön työllistäminen, vaan työllistyminen on mahdollinen seuraus projektin onnistuneesta toiminnasta. Projektin tulokset ovat pääosin kvalitatiivisia ja vaikeasti mitattavissa; niiden vaikutukset toteutuvat viiveellä.

Laptuote-säätiöllä on pitkä kokemus maahanmuuttajatyöstä Lappeenrannassa. Työtä on tehty vuodesta 1995 lähtien erilaisten projektien kautta; Inkeri-projekti, Pilko-, Kamu- ja Kombi3 -projektit ovat tarjonneet kotoutumispalveluita ja koulutusta maahanmuuttajille. Laptuote-säätiö on ollut myös mukana koordinoimassa Työministeriön lähtömuuttovalmennusta (nyk. paluumuuttovalmennus).

Laptuote-säätiö on myös merkittävä maahanmuuttajien koulutusten toteuttaja Lappeenrannassa. Laptuote-säätiö järjestää erilaisia ohjauksellisia koulutuksia maahanmuuttajille. Lisäksi Laptuote-säätiön muissa palveluissa on jonkin verran myös maahanmuuttajataustaisia asiakkaita.

Laptuote-säätiö haki Maahanmuuttajien resurssikeskus-hanketta Kaakkois-Suomen TE-keskukselta vuonna 2004. Alkuperäisen projektisuunnitelman mukaan mm. Lappeenrannan keskustaan perustettaisiin keskus, josta maahanmuuttajien on helppo saada tarvitsemiaan palveluita ja neuvontaa ”yhdeltä luukulta”, projektin henkilökunnan tarjoaman ohjauksen, neuvonnan ja työhönvalmennuksen lisäksi samasta paikasta olisi saatavissa myös työvoimatoimiston, Kelan ja kau-

pungin maahanmuuttajapalveluiden tarjoamia palveluita. Näin helpotettaisiin maahanmuuttajien kotoutumista niin, että elämän arkeen vaikuttavat perusasiat ja tarvittava tieto ja ohjaus löytyisivät helposti.

Projektipäätös saatiin vuonna 2005. Päätöksen mukaan projektin aikaa ja taloudellisia resursseja oli karsittu murtoosaan anotusta. Syntyi tynkäprojekti; projektin henkilökunta täytyi karsia minimiin, vuokraan tarkoitettujen määrärahojen puutteessa Toimipiste täytyi aluksi sijoittaa Laptuote-säätiön omiin tiloihin, kalusteet ja tarvikkeet hankittiin suurelta osin käytettyinä, tiedottamisessa täytyi noudattaa hyvin niukkaa linjaa, ja hankkeen toimenpiteet täytyi yrittää täyttää niillä edellytyksillä, joita käytettävissä oli. Käytettävissä oleva aika (aluksi runsas vuosi) tuntui tämäntyyppisen toiminnan käynnistämiseen lyhyeltä. Vuoden 2007 tammikuussa saatiin projektille jatkoa vuoden 2007 loppuun, ja vuoden 2007 lopussa projektia jatkettiin vielä neljällä kuukaudella.

Tämä loppuraportin liite kuvaa sitä toimintaa, jota projektin aikana luotiin. Sisältö on projektisuunnitelman toimenpiteiden mukaisessa järjestyksessä. Siksi se ei etene aikajärjestyksessä.

Kiitokset kaikille yhteistyökumppaneille ja rahoittajille!

Projektin ohjausryhmä:

Jaakko Tuomi
Ohjausryhmän puheenjohtaja,
Laptuote-säätiö

Merja Heino-Kukkurainen
Lappeenrannan kaupunki,
maahanmuuttajapalvelut

Leo Hyvärinen
Fazer Leipomot Oy

Jorma Kallio
Lappeenrannan kaupunki,
kulttuuritoimi

Elena Kuokkanen
Yrittäjä

Mirja Laine
Laptuote-säätiö

Arja Lindfors
Lappeenrannan työvoimatoimisto

Veijo Luukas
Kela Lappeenranta

Pekka Mutanen
Kaakkois-Suomen TE-keskus

Ljudmila Nikolaeva
Opiskelija

Toshimi Puranen
Laptuote-säätiö,
Maahanmuuttajien resurssikeskus

Paula Rapi
Laptuote-säätiö,
Maahanmuuttajien resurssikeskus

Aimo Röpetti
Rakennusliiton Kymen aluetoimisto

Kaija Silvolahti
Laptuote-säätiö,
Maahanmuuttajien resurssikeskus

Ljubov Sokko
Laptuote-säätiö,
Maahanmuuttajien resurssikeskus

Pekka Tuuva
Laptuote-säätiö,
Maahanmuuttajien resurssikeskus

Lämpimät kiitokset ohjausryhmän jäsenille!

1. TIEDOTTAMINEN JA TIEDOTUSSUUNNITELMA

1.1 Projektin tunnetuksi tekeminen

Ensimmäinen projektin toimenpiteistä liittyy tiedottamiseen. Tiedottaminen on tärkeää jokaisessa projektissa, mutta erityisesti tämäntyyppisen projektin toiminnalle oli keskeistä, että paikkakunnalla asuvat maahanmuuttajat, työnantajat ja yhteistyökumppanit tietävät projektin olemassaolosta ja sisällöstä.

Projektin tunnetuksi tekeminen aloitettiin marraskuussa 2005. Projektista laadittiin esite, ja avajaisten suunnittelu ja niistä tiedottaminen aloitettiin. Projektista tehtiin myös powerpoint-esitys, jota esitettiin eri yhteyksissä. Ensimmäinen kohde tiedottamiselle oli emo-organisaatio Laptuote-säätiö. Laptuote-säätiön henkilökunnalle kerrottiin projektista ja esitettiin projektista laadittu power point-esitys. Laptuote-säätiön väki sai myös tutustua Toimipisteeseen (neuvontapiste) avointen ovien merkeissä.

Seuraavaksi alkoi kontaktien luominen lähimpien yhteistyötahojen kanssa.

Yhteistyötahojen luona toteutettiin vierailuja. Vierailujen tarkoitus oli levittää tietoa omasta toiminnasta, luoda verkostoja ja kerätä tietoa sekä materiaaleja. Yhteistyötahoja kutsuttiin tuleviin avajaisiin ja heille annettiin esitteitä jaettavaksi maahanmuuttajille. Vierailukohteita olivat mm. työvoimatoimiston kansainväliset työvoimapalvelut, Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajatyön yksikkö, Etelä-Karjalan ammattiopisto, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Etelä-Karjalan aikuisopisto (Aktiva), Oppisopimuskeskus, Etelä-Karjalan työvoiman palvelukeskus, Etelä-Karjalan asukastuopayhdistys, Joutsenon vastaanottokeskus, Työn Vuoksi (Matilda tiedotuskeskus maahanmuuttajille), Saimaan

Kriisikeskus, Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimi ja nuorisotoimi, Nuorten palvelu Sihti ja työnhakukeskus. Lisäksi maahanmuuttajien parissa toimivia tahoja informoitiin muissa yhteyksissä, kuten erilaisissa yhteistyöfoorumeissa.

Ennen Toimipisteen avaamista laadittiin myös mediatiedote, jossa kerrottiin projektista ja Toimipisteen avajaisista. Asiaa esitettiin Etelä-Karjalan radion uutisissa 2.12.2005, sekä Etelä-Saimaa-, Lappeenrantalainen- ja Kaakkois-Suomen Sanomat-lehdissä.

Avajaistapahtuma järjestettiin Laptuote-säätiön Joulupihatorin yhteydessä avointen ovien merkeissä 2.12.2005. Toimipisteessä vieraili kutsuttuja yhteistyökumppaneita, maahanmuuttajia, spontaaneja tutustujia Joulupihatorilta sekä muita tapahtumasta kiinnostuneita. Etelä-Saimaa lehti kävi uutisoimassa tapahtumasta.

1.2 Tiedottamisen jatkaminen

Tiedotus eteni siis projektissa sykäyksittäin, riippuen siitä, mitä projektissa on tulella tapahtumaan. Seuraava vaihe tiedotuksessa oli huhtikuussa 2006, jolloin alkoi samalla myös toukokuussa järjestettävän seminaarin sekä tutorpalvelun mainostaminen.

Toimipisteen esite uudistettiin selkokielisemmäksi ja informatiivisemmäksi, ja siinä olevia tietoja päivitettiin. Myös englanninkielinen esite uudistettiin ja laadittiin venäjänkielinen esite. Toimipisteestä tehtiin julistemainos, ja samantyyppinen mainos laadittiin myös seminaarista. Näitä julisteita jaettiin kauppoihin, kirjastoon, viranomaisille oppilaitoksille jne.

Julistemainonta koettiin tärkeäksi, koska osa maahanmuuttajista ei lue lehtiä. Julisteiden ja esitteiden ulkoasun on tehnyt Ronny Virtanen Laptuote-säätiöstä.

Maahanmuuttajatutorin työ oli juuri alkanut. Siitä ja Toimipisteen toiminnasta julkaistiin artikkeleita paikallislehtiin lähetetyn tiedotteen pohjalta. Maahanmuuttajatutorin palveluita sekä seminaaria tehtiin tutuksi maahanmuuttajille myös oppilaitosvierailuiden avulla. Vierailukohteita olivat Joutsenon opisto, EKAMO:n talouskoulu ja Aktiva.

Seminaarin mainontaa varten tehtiin tiedotussuunnitelma, joka toteutui pääpiirteittäin. Mainontaa toteutettiin julistemainonnan lisäksi sähköpostin kautta, sanomalehti-ilmoituksilla ja mediatiedotteilla lehtiin ja radioon. Seminaarin aikaan tiedotusvälineet tekivät lehtiartikkeleita seminaarista, projektista ja maahanmuuttajakysymyksistä. Seminaarista uutisoitiin esim. Kaakkois-Suomen uutisissa.

Seminaari oli luonnollinen foorumi toiminnan tunnetuksi tekemiseen. Seminaarin aluksi esiteltiin Laptuote-säätiön, Maahanmuuttajien resurssikeskus-projektin ja Toimipisteen toimintaa seminaarivieraille powerpoint-esityksen avulla. Esitys oli mahdollisimman informatiivinen ja havainnollinen, jotta se olisi maahanmuuttajakuulijoille ymmärrettävä. Seminaarissa jaettiin käännoiksi seminaaripuheenvuoroista venäjäksi ja englanniksi.

Seuraava vaihe tiedottamiselle oli alkusyksyllä 2006, jolloin mainostettiin syyskuun alun yhdistystapahtumaa. Tapahtuman yhteydessä Toimipisteen toiminta

oli uudelleen esillä tapahtuman aikana. Joulukuussa 2006 Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti aloitti yhteistyön Työväen sivistysliiton hallinnoiman Monikulttuurinen Kaakkois-Suomi-hankkeen (MOKS) kanssa. Toimipisteestä tuli myös MOKS-projektin työkuultuuritupa. Yhteistyön avajaisia vietettiin 1.12.2006 Laptuote-säätiön Joulupihatori-tapahtuman yhteydessä. Tapahtuma sai julkisuutta Etelä-Saimaa-lehden kuvallisessa artikkelissa avajaisia seuranneena aamuna.

Laptuote-säätiö julkaisi 10-vuotis-juhlavuotensa kunniaksi Etelä-Saimaa-lehdessä juhlahulkaisun huhtikuussa 2007. Tässä julkaisussa tiedotettiin toiminnasta, toimipisteen muutosta ja syksyn tapahtumista.

Tapahtumista ja avajaisviikosta on tiedotettu myös kaupungin maahanmuuttajatyön tapahtumakalenterissa.

Toimipiste muutti uuteen osoitteeseen Valtakadulle Lappeenrannan keskustaan toukokuun 2007 alussa. Tässä vaiheessa

uusittiin esitteet, julisteet ja logo. Lehdissä oli ilmoituksia. Verkostoille tiedotettiin muutosta. Avajaisviikkoa vietettiin 7. - 11.5.2007. Yhteistyötahoja ja varsinkin maahanmuuttajien koulutusryhmiä kutsuttiin tutustumaan uuteen paikkaan. Tutustujia kävikin toukokuun alkupuolella yhteensä 142. Toimipiste oli esillä yhdessä MOKSin kanssa myös Lappeenrannan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstölle suunnatussa Nouseva Aurinko-tapahtumassa Linnoituksessa 10.5.2007.

Tutustujia, esimerkiksi avajaisiin osallistujia tai opetusryhmien kanssa vierailuvia, Toimipisteessä kävi yhteensä 389 henkilöä.

Seuraavan syksyn tapahtumien mainonta aloitettiin keväällä 2007, jolloin tulevasta keskusteluilloista kerrottiin uuden Toimipisteen avajaisiin osallistuneille. Keskusteluiltojen päivämäärät oli myös mainittu uusituissa esitteissä, joten kävijöille jäi ”muistilappu” seuraavan syksyn tapahtumista. Loppukesällä tilaisuuksista tehtiin juliste, ja lehti-ilmoituksia julkais-

tiin ennen tapahtumaa.

Vuonna 2008 tiedottaminen keskittyi järjestettäviin tapahtumiin. Myös tässä vaiheessa käytettiin juliste-, lehti-ilmoittelu- ja verkostotiedottamista. Edelleen radioon ja lehdistöön oltiin yhteydessä ennen Rasisminvastaista iltaa. Tuloksena olikin lehtiartikkeli tapahtumasta sekä radiohaastattelu, jonka antoi maahanmuuttajakoordinaattori Merja Heino-Kukkurainen. Tätä kautta päivän teema sai julkisuutta.

Projektin loppuvaiheessa tulee esille hyvien käytäntöjen levittäminen. Tämä raportti on osa tätä toimintaa.

2. NEUVONTAPISTE

Projektin toimenpide numero 2 on neuvontapisteen perustaminen. Maahanmuuttajat tarvitsevat tietoa, tukea ja neuvontaa kotoutumisprosessissaan. Monet maahanmuuttajat ovat vaarassa jäädä syrjään tiedonkulusta, jos he eivät osaa tai kielitaidon puutteen vuoksi pysty selvittämään oman elämänsä hallinnan kannalta oleellisia tietoja ja palveluja. Tieto koulutus-, työllistymis- ja harrastusmahdollisuuksista on avain osallisuuteen ja kotoutumiseen.

Projekti pyrkii vastaamaan maahanmuuttajien tuen ja neuvonnan tarpeeseen neuvontapisteen toiminnan avulla.

Neuvontapiste perustettiin joulukuussa 2005 aluksi Laptuote-säätiön tiloihin. Tilaan oli suora sisäänkäynti piha-alueelta. Neuvontapisteen nimeksi tuli Toimipiste. Toimipiste oli aluksi auki maanantaista torstaihin kello 10 - 16, perjantaina kello 10 - 14. Sinne sai tulla ilman ajanvarausa aukioloaikoina.

Toimipisteessä annettiin ohjausta ja neuvontaa maahanmuuttajille koulutuksesta, työllistymisestä, yhteiskunnan palveluista, harrastusmahdollisuuksista ja yleensä elämästä Suomessa. Toimipisteen asiakaspalvelussa työskenteli palveluohjaaja ja maahanmuuttajatututor. Vuoden 2007

aikana aukioloaikoja voitiin lisätä, kun projektin asiakaspalvelussa olevien työaika muutettiin kokoaikaiseksi. Projekti-päällikkö jatkoi yhä osa-aikaisena.

Palveluohjaaja ja maahanmuuttajatututor ovat itse maahanmuuttajia, joka on osoittautunut hyväksi käytännöksi. Ohjauksessa on näin mukana myös vertaistuen aspekti, ja esimerkki kotoutumisprosessin onnistuneesti käyneestä maahanmuuttajasta. Toisaalta maahanmuuttajataustaisella työntekijällä on suhteellisen suppea verkosto ja ohut kokemus paikallisesta toimintaympäristöstä.

2.1 Toimipisteen muutto Valtakadulle

Tammikuun lopussa 2007 saimme päätöksen projektin jatkumisesta vuoden 2007 loppuun. Tässä vaiheessa projektin budjettiin oli saatu myös määrärahoja vuokraan, joten aloimme suunnitella Toimipisteen muuttoa Lappeenrannan keskustaan. Syy muuttoon oli se, että halusimme kokeilla Toimipisteen merkitystä asiakkaille siinä tapauksessa, että Toimipiste sijaitseekin kaupungin keskustassa.

Sopivan kokoisia, -hintaisia ja muuten toiveiden mukaisia tiloja ei ollut vuokrattavissa. Lopulta suhteellisen toimiva tila löytyi. Toimipiste muutti Lappeenrannan keskustaan osoitteeseen Valtakatu 36 B 15 toukokuun alussa 2007. Valtakadun tila oli sijainniltaan hyvä, mutta liian pieni esim. tilaisuuksien järjestämiseen. Toimipiste oli kolmannessa kerroksessa; huoneisto katutasossa olisi ollut näkyvyytensä kautta parempi asiakkaille.

2.2 Toimipisteen asiakkaat

Toimipisteen asiakkaista yli puolet on ollut naisia (57,5 %) ja alle puolet miehiä (42,5 %). Iältään he ovat olleet työikäisiä.

Toimipiste Laptuote-säätiöllä, Kivenkatu 2-4

Yli puolet asiakkaista on ollut Venäjältä muuttaneita. 16 % heistä on suomalaisia, esimerkiksi puolisoita. Muiden asiakkaiden aikaisempi kotimaa on joku muu kuin Venäjä tai Suomi, näitä maita oli yhteensä 24. Näitä maita ovat mm. Somalia, Espanja, Egypti, Irak, Afganistan, Liberia, Kiina, Pakista, Salvador, Englanti, Ukraina, Viro, Angola, Gambia, Palestiina, Peru, Thaimaa, Tunisia, USA, Ecuador,

Japani, Turkki ja Uganda.

Asiakaskontakteja toimipisteessä on ollut yhteensä 600. Asiakkaiden määrä henkilöinä on 345, eli asiakkaat kävivät Toimipisteessä keskimäärin 1,7 kertaa. Tutustujia (esim. suomen kielen opiskelijoiden ryhmiä, avajaisvieraita) Toimipisteessä kävi 389 henkilöä.

Taulukko 1 Asiakkaiden aikaisempi kotimaa

	henkilöä	%
Venäjä	196	57 %
Suomi	55	16 %
Muut 24 maata	94	27 %
Yhteensä	345	100%

Taulukko 2 Yhteydenoton aiheet ja määrä

	lukumäärä	%
Työpaikan etsiminen	109	21%
Harjoittelupaikan etsiminen	49	9%
Koulutus, opiskelupaikka	68	13%
Harrastus	10	2%
Muut kysymykset	192	37%
Neuvonta puhelimesta	57	11%
Tulkkausasia	33	6%
Yhteensä		100%

Toshimi Puranen ohjaa tietojen hakemisessa

Toimipiste Valtakadulla

2.3 Yhteydenottojen aiheet ja palvelu

Toimipisteen asiakkaat tulivat Toimipisteeseen yleensä etsimään työpaikkaa (23%), harjoittelupaikkaa (14 %) tai opiskelu- ja koulutusmahdollisuuksia (14 %). Toisin sanoen yli puolet (51%) maahanmuuttajien kontakteista koskee työelämään tai koulutukseen sijoittumista. Muiden kysymysten kirjo on laaja; kysymys voi olla yhteiskunnan palveluista, raha-asioista, ihmissuhteista tai jopa oikeudellisen avun etsimisestä.

Toimipisteessä koottiin myös paperiversioina tietoa eri aiheista, ja järjestettiin niitä kansioihin teemoittain. Kansioita päivitettiin jatkuvasti. Niistä oli helposti löydettävissä tietoa, jota asiakas tarvitsee. Erityisenä ryhmänä aiheista on nostettu kieleen ja tulkkaukseen liittyvät kysymykset. Toimipiste auttaa yksinkertaisissa ja selkeissä tapauksissa, mutta varsinaisesti tulkkaus- ja käännöstyötä ei tehdä, eikä tutor lähde asioimistulkiksi esimerkiksi lääkärikäynneille, koska hän ei ole tulkki. Palveluiden löytämisessä opastetaan.

Tämän lisäksi kontakteja työnantajiin on kirjattu 73. Tämä määrä tarkoittaa esimerkiksi työ- tai harjoittelupaikan hakemista. Muuhun projektin toimintaan liittyviä kontakteja ei sisälly tähän lukuun.

Arviomme siitä, että asiakkaat kävisivät kysymässä mitä tahansa pientäkin asiaa, ei näyttänyt toteutuvan. Tähän saattaa vaikuttaa se, että Toimipiste ei aluksi sijainnut aivan keskeisellä paikalla, vaan sinne täytyy erikseen etsiä. Niinpä asiakkaita ei ole ollut suuria määriä, mutta työn painopiste on ollut asiakaspalvelun

laadullisessa merkityksessä. Asiakkaiden asiat ovat yleensä heidän elämänsä kannalta keskeisiä, eivätkä useinkaan helposti ratkaistavissa. Varsinkin työ- tai harjoittelupaikan löytäminen on usein pitkä prosessi.

Asiakaspalveluun Toimipisteessä kuului mm. keskustelua, asiakkaan kanssa yhdessä vaihtoehtojen kartoittamista, tiedon etsimistä eri lähteistä (esim. internetistä, materiaaleista, puhelimitse), materiaalin hankkimista, hakupapereiden laadintaa, tietokoneen käytön opastusta, todistusten monistamista, osoitteiden ja paikkojen etsimistä kartasta, harjoittelupaikkojen kyselemistä, asiakkaan saamien kirjeiden ”suomentamista” selkokielelle... mitä tahansa! Tärkeimpään osaan työstä nousee asiakkaan kuunteleminen, joka on haasteellista silloin, jos yhteinen kieli puuttuu. Samoin asiakkaan tarvitseman tiedon tai ohjauksen ymmärrettäväksi tekeminen on sekin haasteellista.

Vaikka asiakkaista noin viidesosa tuli Toimipisteeseen hakemaan apua työn etsimiseen, välitöntä työllistymistä ei kuitenkaan yleensä tapahtunut. Tämä johtuu siitä, että asiakkaat olivat yleensä kotoutumisen siinä vaiheessa, että työllistyminen ei vielä ollut mahdollista. Vasta vähän aikaa Suomessa asunut asiakas voi haluta suoraan työhön ilman riittäviä edellytyksiä. Jos esimerkiksi suomen kielen taito, ammattitaito ja/tai ammattispesifiset vaatimukset esim. tilityökortti tai hygieniaosaamistesti puuttuvat, työpaikkaa on vaikea saada. Asiakas voikin neuvonnan kautta päättää hankkia näitä puuttuvia osia ennen työnhakua.

Kansioita, joissa on tietoa teemoittain

Monistaminen on osa asiakaspalvelua. Monistamassa tutor Ljubov Sokko

Toimipisteen asiakkaat olivat yksilöitä, eikä yleistyksiä ole syytä tehdä. Joillekin asiakkaille kelpaisi mikä tahansa työ, mutta työnantajat eivät ole halukkaita palkkaamaan. Joskus ratkaisuna on ollut lisäkoulutus. Joissakin tapauksissa asiakkaan tekemä päätös on ollut vaikka muutto Helsinkiin, jossa mahdollisuudet työllistyä ovat paremmat. Tässä tapauksessa Toimipiste auttoi asunnon etsimisessä.

Toisaalta joillakin asiakkailla voi olla liian suuret odotukset työpaikan suhteen. Asiakas voi tulla etsimään työpaikkaa toivoen, että Toimipiste pystyisi auttamaan hyvätuloisen, helpon ja lähellä kotia sijaitsevan työn löytämisessä. Joillakin asiakkailla pitkäjänteisyys ei riitä, kun työpaikan löytäminen ei heti onnistu, vaikka asiakkaalle on korostettu sitä, että työpaikan hakemiseen täytyy käyttää aikaa ja olla valmis tekemään työtä sen eteen.

Monia asiakkaita on avustettu hakemusten kirjoittamisessa, mutta työnhakuprosessi on ollut heidän omansa eivätkä he ole tarvinneet siihen muuta apua, joten emme tiedä tuloksista. Esimerkiksi kaikissa näissä tapauksissa asiakkuus ei ole mennyt hukkaan, vaikka projektille kirjattavaa tulosta, työllistymistä, ei tietääksemme tapahtunut.

2.4 Harrastusten löytäminen

Yhtenä tärkeänä teemana projektissa on ollut kotoutumisen laadullinen aspekti, esimerkiksi sosiaalisten kontaktien löytäminen Suomessa. Siksi Toimipiste on panostanut siihen, että henkilökunnalla olisi valmius etsiä asiakkaille harrastuksia ja vapaa-ajantoimintaa. Tähän liittyen järjestettiin yhdistystapahtuma 7.9.2006. Harrastuksia asiakkaille etsittiin netin kautta ja soittelemalla yhteyshenkilöille, mutta myös ”harrastus-ilmoituskansio” oli apuna. Kansioon koottiin kaikki lehdistä olevat ilmoitukset erilaisista harrastuksista, kansiota voi selata ja etsiä sieltä harrastuksia tai yhteyshenkilöiden yhteystietoja. Keskusteluissa asiakkaiden kanssa kävi ilmi, että vaikka ilmaisjakelulehdet tulevat joka talouteen, monet maahanmuuttajat heittävät ne pois mainosten mukana, eivätkä huomaa lukea niissä olevaa hyödyllistä paikallista informaatiota. Tämä on asia, jota voisi enemmän painottaa esimerkiksi kotoutumiskouluksissa.

Harrastuskansiosta löytyy tietoa ja vinkkejä

2.5 Tulokset

Numeeriset tulokset Maahanmuuttajien resurssikeskuksen toiminnasta olivat vaatimattomat. Palkkatukityösuhteita solmittiin 5. Työpaikan ilman palkkatukea löysi (ainakin) 2. Nämä tulokset ovat projektin väliraportoinnissa kysytyjä numeerisia tietoja. Yritystä suunnitteli (ainakin) 2 asiakasta, mutta yrityksiä ei ole vielä perustettu. Harjoittelupaikkoja asiakkaille löydettiin (ainakin) 8. Asiakkaita kannustetaan omatoimisuuteen; mikä on siis työpaikan löytämisessä Toimipisteen osuus? Olemme valinneet linjan, jossa kirjaamme ne tapahtumat, joissa on jollain tavalla ”varmaa”, että Toimipisteen palvelu on vaikuttanut tulokseen. Entä viiveellä syntyvät tulokset?

Palkkatukisuhteiden syntyminen määrään vaikuttaa esimerkiksi se, että suurin osa asiakkaista ei ollut palkkatukikelpoisia; he eivät siis ole olleet tarpeeksi kauan työttöminä. Palkkatukikelpoisia asiakkaita kävi Toimipisteen toiminnan aikana muutama. Työvoimatoimistossa kirjoilla olevia maahanmuuttajataustaisia palkkatukikelpoisia asiakkaita yritettiin tavoittaa lähettämällä heille työvoimatoimiston kautta kirje, jossa kerrottiin palvelusta ja projektille varatuista palkkatukimäärärahoista. Odotettua asiakasryntäystä ei tullut; yksi asiakas kävi kirje kädessään

kertomassa, että hän ei nyt tällä hetkellä varsinaisesti etsi työtä, vaan on menossa kurssille.

Vaikka suurin osa asiakkaista ei ollut palkkatukikelpoisia, asiakassuhteet olivat tuloksekkaita laadullisesti arvioituna. Työllistymispolun löytäminen on usein pitkä prosessi, jossa on monia vaiheita. Ohjausprosessissa asiakkaalle hahmottuu vähitellen omien mahdollisuuksien kent-

Neuvontapiste maahanmuuttajille oli hyvä ja tarpeellinen. Samanlaista toimintaa tarvitaan myös jatkossa. Neuvontapisteen pitäisi olla kuitenkin tarpeeksi resursoitu ajan ja paikan suhteen: paikka helppo ja selkeä, neuvontapisteen toiminta-aika tarpeeksi pitkä vakiintumiseen.

Projektiraportoinnissa painotetaan työllistyneiden määrää. Neuvontapiste luo toiminnallaan työllistymisedellytyksiä ja kotoutumista, jotka eivät heti näy työllistymisenä, mutta nopeuttavat työllistymisprosessia!

tä. Näin ohjaussuhteiden tuloksellisuus ei ole välttämättä mitattavissa konkreettisilla, nopeilla toimilla, ainakaan nopealla sijoittumisella palkkatuen avulla työelämään. Palkkatukikelpoisuuteen ”vaaditaan” pitkä työttömyys; toivottavasti asiakkaillemme ei sellaista ”ansiota” tulekaan! Jospa heistä ei koskaan tule palkkatukikelpoisia, vaan heillä tulee olemaan aina selkeä koulutuspolku kohti työelämää!

Toisaalta tuloksia on syntynyt myös kotoutumisen saralla. Näitä tuloksia ei kysytä väliraportoinnissa ollenkaan. On ollut erilaista palveluihin ohjaamista, on löydetty reittejä harrastuksiin, on autettu raha-asoiden ymmärtämisessä ja niin edelleen. Kirjo on laaja!

2.6 Projektin toiminnasta kerätty palaute

Projektin aikana kerättiin palautetta sekä tilaisuuksiin osallistuneilta, että Toimipisteen asiakkailta. Palautteiden tuloksista kerrottiin eri tilaisuuksien esittelyjen yhteydessä. Palautteet olivat valtaosaltaan myönteisiä. Joitakin kehittämissuosituksia saatiin.

Toimipisteen asiakkailta kerättiin palautetta asiakaspäätteen vieressä olevan palautelapun ja -laatikon avulla. Palaute-lomakkeesta haluttiin tehdä mahdollisimman yksinkertainen, jotta se olisi helppo ymmärtää ja täyttää, mutta että mielipide olisi kuitenkin vapaasti esitettävissä. Pohja toimii yllättävän hyvin; sen täyttämiseen menee vain pieni hetki, ja oman mielipiteen voi kirjoittaa helposti ilman monimutkaisia kysymyssarjoja

Samana palautepohjaa käytettiin eri kielisissä illoissa palautteen antamiseen. Seminaareissa palautetta kerättiin yksityiskohtaisemmalla palautelomakkeella. Palautteista valtaosa oli vain rasti ruutuun -periaatteella annettuja. Joihinkin oli kirjoitettu myös Miksi -kysymyksen vastaus. Toimipisteen toiminnasta palautteita annettiin yhteensä 16, niistä 100% oli rasti ruudussa Hyvä. Joku oli kirjoittanut ”Eritäin hyvä”. Seitsemässä palautelapussa perusteeksi mainittiin palvelun ystävällisyys ja kolmessa lapussa tärkeän tiedon saaminen ja tietokoneen käytön mahdollisuus.

Eri kielisistä illoista on annettu tähän mennessä yhteensä 35 palautelappua, joista kaikki hyviä. Kommentit on kirjoitettu muuttamattomina eri iltojen raportoinnin yhteyteen.

<p>TOIMI Maahanmuuttajien resurssikeskus</p> <p>PALAUTE / FEEDBACK ОЦЕНКА РАБОТЫ</p> <p>1. Toimipisteen palvelu oli</p> <p>☺ ☐ ☹</p> <p>☐ hyvä ☐ tyydyttävä ☐ huono</p> <p>2. Miksi? / Why? / Почему?</p> <p>Kiitos palautteestasi!</p>	<p>TOIMI Maahanmuuttajien resurssikeskus</p> <p>PALAUTE / TAGASISIDE</p> <p>1. Vironkielinen ilta oli</p> <p>☺ ☐ ☹</p> <p>☐ hyvä ☐ tyydyttävä ☐ huono</p> <p>2. Miksi? / Miks?</p> <p>Kiitos palautteestasi!</p>
---	---

Palautelaatikko asiakaspäätteen vieressä

3. MAAHANMUUTTAJIEN NEUVONTA

Projektin toiminepide numero 3 on maahanmuuttajien neuvonta työelämään ja koulutuksiin liittyvissä asioissa ja tuetun työllistymisen palvelut maahanmuuttajille.

Maahanmuuttajien neuvontaa työelämään ja koulutuksiin liittyvissä kysymyksissä toteutetaan projektissa kolmella tavalla: palveluohjaaja Toimipisteessä, maahanmuuttajatutorin työn kautta sekä tuetun työllistymisen menetelmällä.

3.1 Maahanmuuttajatutortoiminnan malli

Huhtikuussa 2006 aloitettiin maahanmuuttajatutor-toiminta. Tutor toimii samalla myös Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajatyön yksikön maahanmuuttajatutorina.

Kokemusten pohjalta on laadittu maahanmuuttajatutortyön malli. Kokemukset ovat osoittaneet, että asiakkaiden palveleminen työllistymiseen liittyvissä kysymyksissä vie paljon aikaa ja vaatii paljon perehtymistä tilanteeseen, ja silti on tärkeä säilyttää ohjauksellinen ote tilanteessa ja pyrkiä kaikin tavoin turvaamaan asiakkaan pyrkimys itsenäisyyteen.

3.1.1 Lähtökohdat

Maahanmuuttajatutorin työ on ohjauksellista työtä. Teoreettiset lähtökohdat työlle ovat hyvin kokonaisvaltaiset. Työssä painottuvat sekä asiakaslähtöisyys että asiantuntijalähtöisyys, ohjattavan orientoituminen kontekstiin, että kontekstiin vaikuttaminen (kuvio 1).

Maahanmuuttajatutor toimii eräänlaisena siltana asiakkaan käsitysten ja odotusten sekä suomalaisen yhteiskunnan, työelämän kulttuurin ja todellisuuden välillä. Ohjauksen tavoitteena on asiakkaan itsenäisyys ja oma-aloitteisuus

(valtaistuminen ja voimaantuminen eli empowerment), sekä tiedollisella että asenteellisella tasolla.

Tutorin työ on haasteellista; monikulttuurisuus lisää ohjaustapahtuman monimutkaisuutta. Ohjaustyön lähtökohtana on jaetun asiantuntijuuden käsite; sekä ohjattava että ohjaaja ovat asiantuntijoita. Asiakkaan odotukset ja käsitykset todellisuudesta saattavat kulttuuritaustasta johtuen olla hyvin erilaisia. Asiakkaan näkökulman ymmärtäminen ja sen ottaminen ohjaustapahtuman pohjaksi on monikulttuurisessa tilanteessa haasteellista.

Myös maahanmuuttajan tiedollinen pohja on hyvin yksilöllinen. Olisi tärkeää,

että maahanmuuttajat osaisivat kysyä ja tarkistaa asioita, jotka ovat heille merkityksellisiä.

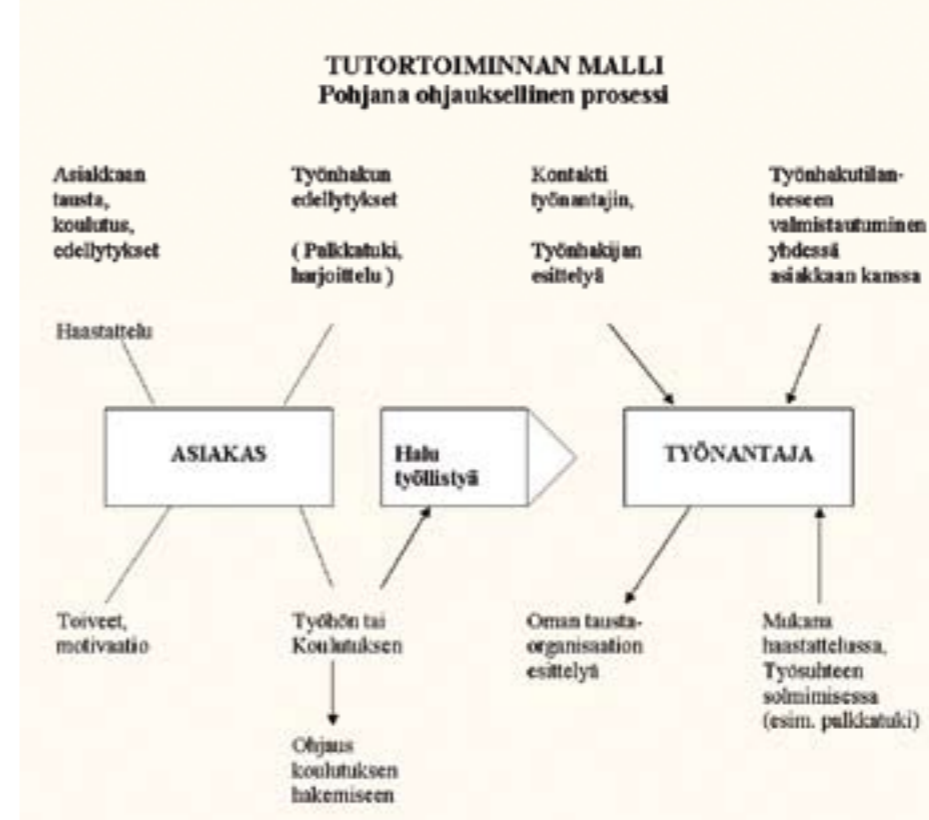
Toisaalta ympäröivä todellisuus asettaa omat haasteensa. Maahanmuuttajien työllistyminen on yhä vaikeaa monissa tapauksissa. Tähän vaikuttavat mahdollisesti seuraavat seikat:

1. Työvoiman tarve Suomessa on työvoimapolun tasolla vasta harvoilla aloilla. Monilla aloilla työvoiman tarjonta on suurempi kuin työpaikkojen määrä. Näissä tapauksissa maahanmuuttajat kilpailevat työpaikoista syntyperältään suomalaisien kanssa.
2. Suuri osa ammanteista vaatii kielitaitoa, kieli on monilla aloilla työväline. Akatee-

KUVIO 1 Ohjaukset teoreettiset lähtökohdat (Vänska, 2000).

KUVIO 2: Tutortoiminnan malli

misissä ammateissa kielitaidon tason on oltava todella hyvä. Joissain työtilanteissa ja ammateissa kielitaidon puute voi olla myös työturvallisuuskysymys. Uuden kielen oppiminen on yksilöllinen prosessi, johon vaikuttavat monet eri tekijät. Joillekin maahanmuuttajille peruskielitaidonkin hankkiminen on hidasta.

3. Ammattitaidon puute tai koulutuksen ja/tai työkokemuksen vastaamattomuus. Esimerkkinä ovat ne lukuisat venäläiset insinöörit, joiden on vaikea Suomessa löytää työtä. Venäläinen insinöörikoetus ei suoraan vastaa työelämän tarpeita.

4. Monissa ammateissa pätevyysvaatimukset rajoittavat ammattitaitoisten maahanmuuttajien työllistymistä.

5. Ikä ja erilaiset rajoitteet. Yli 55-vuotiaiden on vaikea löytää työtä. Tilanne on hankala myös silloin, jos esimerkiksi allergia tai jokin sairaus rajoittaa mahdollisuuksia. Myös maahanmuuttajien oma puute motivaatiosta, rohkeudesta tai halusta vaihtaa alaa ja kouluttautua voivat rajoittaa työllistymistä. Motivaatio voi olla alentunut koettujen pettymysten takia.

6. Kulttuuritaustan aiheuttama epävarmuus. Työnantajan on helpompi palkata suomalainen, jos se on mahdollista, koska silloin on helpompi arvioida, millainen tausta työntekijällä on.

Näistä haasteista johtuen on erityisen tärkeää löytää maahanmuuttajien aiemille kokemuksille myönteisiä merkityksiä. Koulutus ja työkokemus muodostavat monelle maahanmuuttajalle eräänlaisen spiraalin. Tästä ajattelutavasta lähtien näkökulma on positiivinen; erilaisilla jaksoilla (koulutus-, työharjoittelu, palkkatukijaksot) on pitkällä aikavälillä merkitystä vaikka ne eivät johtaisi työllistymiseen lyhyellä aikavälillä. (Matinheikki-Kokko, Koivumäki & Kuortti 2003,78).

3.1.2 Tutortoiminnan malli käytännössä

Maahanmuuttajatutorin työssä on käytännön kokemuksen mukaan kaksi vaihetta.

Ensimmäinen vaihe liittyy asiakkaan kohtaamiseen, taustatietojen hankintaan ja ohjauskeskusteluun. Seuraavana vaiheena on asiakkaan tukeminen työhaussa käytännön tasolla. Tämä tarkoittaa hakemusten tekemistä ja työnantajan kohtaamista asiakkaan taustalla tai rinnalla, puhelimitse ja tapaamalla. Kokemuksen mukaan tutorin kannattaa orientoitua työnantajien kohtaamisiin etukäteen asiakkaan kanssa. Toisaalta tutorin on oltava valmis yllättäviinkin

tilanteisiin, vaikka työnhakutilanteessa päähenkilö onkin asiakas eikä tutor. Tutorin on esimerkiksi oltava valmis kertoamaan omasta työstään ja tausta-organisaatiostaan.

3.2 Työhönvalmennus

Tuetun työllistymisen palveluiden tarjoama työhönvalmennus ei toteutunut odotusten mukaan. Asiakkaat eivät osanneet käyttää palvelua hyväkseen. Palvelu ei oikeastaan sovellu Toimipisteen kaltaiseen neuvontapisteeseen, varsinkaan sillä asiakaskunnan rakenteella joka Toimipisteessä oli. Kuten aiemmin on todettu, palkkatukeen oikeutettuja asiakkaita Toimipisteessä ei juurikaan ollut. Lisäksi työhönvalmennuksen tarjoaminen olisi joissakin tapauksissa tuntunut ristiriitaiselta asiakkaiden omaehtoiseen toimintaan kannustamisen kanssa. Tämä sama palvelu toimii sen sijaan erittäin hyvin myös maahanmuuttaja-asiakkaiden kohdalla Laptuote-säätiön tuetun työllistämisen yksikössä, johon asiakkaita lähettävät työvoimatoimisto ja Etelä-Karjalan työvoiman palvelukeskus.

Projektin hakuvaiheessa suunnitelmiin kuului toteutunutta suurempi palvelukokonaisuus, johon olisivat kuuluneet samassa tilassa toimivat työvoimatoimiston, Kelan ja kaupungin palvelupisteet. Myös työhönvalmentaja olisi työskennellyt fyysisesti tässä tilassa. Olisi ollut mielenkiintoista tietää, olisiko työhönvalmentajan palveluita pystytty paremmin hyödyntämään, jos alkuperäinen suunnitelma olisi toteutunut.

4. TEEMAPÄIVÄT JA SEMINAARIT

Projektin neljäntenä toimenpiteenä oli erilaisten tapahtumien ja seminaarien järjestäminen. Projekti järjesti seuraavat tapahtumat:

- Seminaari maahanmuuttajien voimavarat työelämän käyttöön 30.5.2006
- Harrastustapahtuma (yhdistykset) 7.9.2006
- Työelämäilta (yhdessä MOKS-projektin kanssa) 25.4.2007
- (MOKSin afrikkalainen ilta Kouvolassa 4.9.2007)
- Thai-kielinen ilta 18.9.2007
- Kiinankielinen ilta 16.10.2007
- Turkinkielinen ilta 30.10.2007
- Retki Inkeriläisten iltaan Kotkaan 31.10.2007
- Seminaari Työvoimaa ulkomailta? 26.11.2007
- Vironkielinen ilta 12.3.2008
- Rasisminvastainen ilta 18.3.2008
- Espanjankielinen ilta 17.4.2008 (ei vielä tätä kirjoitettaessa toteutunut)
- Albaniankielinen ilta 24.4.2008 (ei vielä tätä kirjoitettaessa toteutunut)

Tapahtumiin oli ottanut osaa huhtikuun 2008 alkuun mennessä ollut yhteensä 731 henkilöä.

Seuraavassa esitellään erikseen eri tapahtumia ja niistä saatuja tuloksia.

4.1 Seminaari Maahanmuuttajien voimavarat työelämän käyttöön

Ensimmäinen projektin järjestämä tapahtuma oli seminaari ”Maahanmuuttajien voimavarat työelämän käyttöön”. Seminaarin tavoitteena oli tuoda esille ja keskusteluun maahanmuuttajien työelämään sijoittumiseen liittyviä näkökulmia ja polkuja ja kokemuksia.

Seminaari järjestettiin 30.5.2006 Lappeenrannan teknillisellä yliopistolla. Seminaarissa maahanmuuttajien työstä ja

työelämästä puhuttiin eri näkökulmista. Puhujina olivat juoksija-kirjailija Wilson Kirwan lisäksi paikallisia maahanmuuttajien, työnantajien ja oppilaitosten edustajia, sekä TE-keskuksen edustaja. Seminaariin oli avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille. Puhujilta pyydettiin etukäteen puheenvuorojen tiivistelmät projektille käännosten tekemistä varten. Osa puhujista toimitti lyhennelmät. Käännökset tehtiin englanniksi ja venäjäksi

Seminaarissa oli kuulijoita 111, josta n. 80% oli naisia. Maahanmuuttajia kuulijoista oli arviolta noin puolet. Seminaarista kerättiin kirjallista palautetta, palautelomakkeita saatiin täytettyinä takaisin 62 kappaletta. Kuviossa 3 ovat tulokset palautelomakkeissa olleen 5-portaisen asteikon vastauksista. Seminaari, jossa eri asiantuntijat lähestyvät samaa aihepiiriä eri näkökulmista koettiin antoisaksi. Erityisen tärkeäksi koettiin maahanmuuttajien omien kokemusten hyödyntäminen. Palautelomakkeissa sanottiin esimerkiksi:

- Kiitos järjestäjille! Maahanmuuttajien puheenvuorot mielenkiintoisia.

Tärkeää tietoa eri toimijoilta; yrittäjät, työnantajat jne.

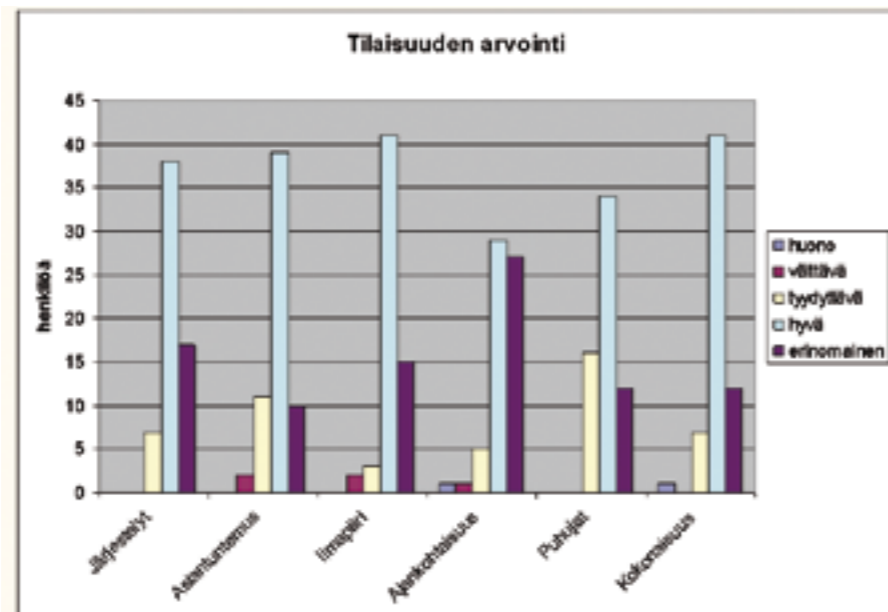
- Se on hyvä kun järjestetään nämä seminaarit. Se on tärkeä asia ulkomaisia pitää tehdä paljoihin asiain. Mitä autaa niitä elämässä ja eläminen Suomessa.

- Erittäin ajankohtainen, kaivattu, asiantunteva kokonaisuus. Ilahduttavaa oli sekä maahanmuuttajien että asiantuntijankokoukset. Pyrkimys monikulttuurisuuteen tarvitsee juuri tällaista, dialogille mahdollistavia tapahtumia. Kiitos!

- Minun mielestäni kaikki meni hyvin. Maahanmuuttajat yrittivät puhua hyvin suomea ja suomalaiset yrittivät puhua suomea hitaasti. Toivon että voi olla toinen seminaaria. Kiitos!

- Kiitos maahanmuuttajapuheenvuoroista ja positiivisesta ilmapiiristä.

- Hyvä seminaari, tärkeä aihe. Hyvä, että mukana oli paljon puhujia. Antoi kuvaa laajemmasta kokonaisuudesta.

Lempi Maiorova-Keinänen kertoi seminaarissa tiestään työelämään

Maahanmuuttajapuheenvuoroilla oli merkitystä monessakin mielessä. Suomalaisille kuulijoille oli mielenkiintoista ja valaisevaa kuulla, miten maahanmuuttajat ovat omalla kohdallaan kokeneet kotoutumisprosessin. Vertaisten selviytymistarinat rohkaisivat maahanmuuttajia esimerkiksi aktiivisuuteen ja positiivisuuteen. Puheenvuorot myös loivat pohjaa myönteiselle itsetunnon. Ne todistivat, että maahanmuuttaja voi rohjeta heikolla suomen kielelläkin esiintymään seminaarissa tasaveroisena muiden puhujien kanssa. Seminaarin kaikki puheenvuorot luovat pohjaa sille keskustelulle jota käydään maahanmuuttajien sijoittumisesta työelämään.

Palautteet sisälsivät myös joitakin ehdotuksia:

- Napakat lyhyet puheenvuorot, sopivasti asiantuntijoita ja henkilökohtaisia kertomuksia vuorotellen. Ehkä joissakin asioissa olisi tullut enemmän keskustelua, mutta sitten päivän oli venynyt. Ohjelmarunko kiva, xxx käyttöön.

- The seminar was very useful and I wish the same or likely to happen in future, or and very easily is to invite those with such experience to speak out through media.

Wilson Kirwa sai aikaan hyvää mieltä:

- Wilson Kirwan luento oli paras.

- Huomasi, että seminaarin eteen oli nähty vaivaa. Hienosti järjestetty, oli huomaavaista lähettää noin tarkat ajo-ohjeet! Aiheita käsiteltiin hienosti eri puolilta puhujista riippuen. Kiitos!

P.S. Sain Wilsonin nimmarin !!

4.2 Yhdistystapahtuma

Projekti toteutti vapaa-ajanviettoon ja sosiaalisiin kontakteihin liittyvän tapahtuman, johon kutsuttiin paikallisia yhdistyksiä esittelemään toimintaansa maahanmuuttajille. Tapahtuman suunnittelun pohjaksi laadittiin kysely, joka lähetettiin kirjeitse tai sähköpostitse yhdistysten osoitetiedot kerättiin ekarjala -nettisivujen listasta. Kirjeitä lähetettiin 168 ja vastauksia saatiin 37. Palautettujen kyselyiden pohjalta näytti siltä, että tapahtuma kannattaa järjestää.

Idea tapahtuman järjestämisestä sai positiivista palautetta. Kysymys oli sosiaalisista kontakteista; harrastusten kautta voi löytyä silta tutustua, ystäväysty ja löytää yhteisiä kokemuksia maahanmuuttajien ja suomalaisten välillä. Toisaalta oli yhdistyksiä, joihin kaivataan lisää jäseniä ja toimijoita.

Tapahtuma järjestettiin Lappeenrannan keskustassa Peltolan koululla 7.9.2006. Ajaksi valittiin arki-ilta, koska siihen aikaan usein myös yhdistykset ja harrastukset toimivat. Alkusyöksyllä monet toiminnot pyörähtävät käyntiin. Jotkut seurukset olivat jo aloittaneet toimintansa, toisilla syksyn ohjelma oli vielä tekeillä. Joidenkin yhdistysten tai seurojen esittelijät eivät päässeet tapahtumaan valittavien päällekkäisyyksien takia.

Tapahtuma oli messutyypinen. Yhdistykset ja vapaa-ajantoimintaa järjestävät tahot saivat tuoda pöydille materiaalia ja esitellä toimintaansa. Halukkaat saivat pitää pieniä esittelypuheenvuoroja toi-

Wilson Kirwan puheenvuoro oli antoisa. Myös lehdistö huomioi Kirwan ajatukset

minnastaan. Esittelijöitä kehoitettiin tuomaan harrastukseen liittyvää rekvisiittaa mukaan, mutta tapahtuman antaman kokemuksen mukaan esittelijät olisivat tarvinneet vielä enemmän opastusta selkokielisyyteen ja esityksen havainnollisuuteen; monet turvautuivat perinteiseen nopeatahtiseen luennointiin. Toisaalta esittelijät olivat harrastelijoita ja esiintyminen jo sinänsä oli heiltä hieno asia.

Osa esittelijöistä oli koulun pihalla, kuten Rutolan VPK paloautonsa kanssa, salibandyseura NST mailoinea (vierailijat saivat kokeilla maalin tekemistä itse), ja poniratsastus. Sisällä tarjottiin kahvia tai mehua. Koska tapahtuman luonne oli vapaamuotoinen, tuntui mahdolltomalta kerätä asiakkaita nimikirjoituksia, joten tilastoinnin vaatima osallistujien laskeminen tehtiin kahvilippujen avulla; naisille, miehille ja lapsille jaettiin erilaiset kahviliput. Tapahtumaan osallistui yhteensä 95 aikuista vierailijaa, joista naisia 60 ja miehiä 35. Lisäksi tapahtumaan osallistui 44 lasta, joita ei ole raportoitu projektin seurantaraportissa. Lisäksi esittelijöitä oli 15 järjestöstä, 1-3 esittelijää järjestöä kohti, joten heitä arvioidaan olleen paikalla noin 30. Myöskään heitä ei ole laskettu tapahtumaan osallistuneiksi.

Esittelypöydillä vaihdettiin materiaalia ja otettiin vastaan ilmoittautumisia. Tapahtuman todellisia ”seurauksia”, kuinka paljon maahanmuuttajat aikovat osallistua erilaisiin vapaa-ajantoimintoihin, on mahdotonta tietää. Ainakin tapahtuman aikana mm. kuorot saivat uusia jäseniä, ja esimerkiksi salibandyseura NST sai uusia maahanmuuttajataustaisia harrastajia eri ikäsarjoihin samana syksynä. Tällaisia tietoja ei ole järjestelmällisesti koottu tapahtuman jälkeen. Tapahtuman tulokset voivat siis ilmetä viiveellä; jollekin vierailijalle saattoi tulla ajatus siitä, että hän haluaa joskus myöhemmin haakeutua harrastukseen mukaan, vaikkei se nyt heti olisi mahdollista. Ainakin Toimipisteeseen tuli eri harrastusten kyselijöitä; monesti vaatii jonkin verran vaivaa ja yleistietoa, että oikeat seurukset ja oikeat kontaktihenkilöt löytyvät.

4.3 Työelämäilta

Keväällä 2007 (25.4.2007) toteutettiin yhdessä MOKS-projektin kanssa Työelämäilta-niminen tapahtuma. Alun perin suunnitelmassa oli toteuttaa se uudessa Toimipisteessä, mutta paikan varmistut-

Yhdistystapahtuman esittelypöytien ääressä kävi kuhina

tua todettiin, että Toimipiste on liian pieni tapahtuman järjestämiseen. Siksi tapahtuma järjestettiin Laptuote-säätiön Sopukka-kahvilassa Kauppakeskus Iso-Kristiinassa. Työelämällässä kuultiin asiantuntijoiden näkemyksiä työelämästä ja sen tulevasta kehityksestä, haasteista ja mahdollisuuksista.

4.4 Keskusteluillat eri kielillä

Syksyllä 2007 järjestettiin keskusteluilloja eri kielillä. Tapahtumien tarkoituksena oli, että alueen samankieliset asukkaat voivat tutustua toisiinsa omalla äidinkiellään sekä suomalaisiin kyseisestä kielestä ja kulttuurista kiinnostuneisiin. Tavoitteena oli, että mahdollisesti voisi syntyä uusia tuttavuuksia ja ystäväperhekontakteja. Toisena, hyvin tärkeänä tavoitteena oli, että kieliryhmän ajatukset, toiveet ja ideat tulisivat kuulluksi. Maahanmuuttajatyön kehittämisessä on tärkeää, että keskustelua käydään ja ”hiljaistenkin” ryhmien ajatukset tulevat näkyville.

Jokaisen Lappeenrannassa toteutetun iltamme rakenne oli sama. Aluksi osallistujat saivat teetä ja pikkupurtavaa. Illan tarkoituksesta ja ideasta ja järjestäjästä kerrottiin osallistujille, ja sen jälkeen alkoi esittelykiertokierros. Järjestäjät ja tulkki esittelivät itsensä, ja sen jälkeen kaikki osallistujat vuorotellen kertoivat, keitä ovat ja mikä sai heidät tulemaan paikalle.

Esittelykiertokierros osoittautui hyväksi keskustelunavaukseksi; usein löytyi jo siinä vaiheessa mielenkiintoisia kontakteja ja puheenaiheita pelkästään siitä, mitä esittelykiertoksella puhuttiin. Hauska tapaus oli esimerkiksi kiinalaisessa illassa, kun kaksi ennestään toisilleen tuntematonta naista, Imatralla asuva ja Lappeenrannassa asuva, huomasivat olevansa kotoisin samasta kaupungista Kiiinasta. Kylläpä maailma on pieni!

Esittelyn jälkeen osallistujien pöytiin jaettiin paperilla kysymys, joka oli myös käännetty kyseiselle kielelle. Kysymys kuului esimerkiksi näin: Millaisia toiveita teillä on, että tänne alueelle muuttavilla olisi hyvä asettua tänne ja hyvä elää täällä.

Kysymys otettiin vastaan kiinnostunees-

ti, ja siihen etsittiin illan aikana vastauksia, vaikka puheenaiheet olivat vapaat ja keskustelu rönsyili aiheesta toiseen. Eri iltojen tuottamista mielipiteistä ja ajatuksista lisää myöhemmänä, kappaleissa 4.4.2 – 4.4.6.

Keskusteluiltojen kieliksi valittiin sellaisia kieliä, joiden puhujia Lappeenrannan seudulla on jonkin verran, mutta jotka eivät yleensä saa palvelua ja kokoontumis- ja harrastusmahdollisuuksia omalla äidinkiellään. Venäjän- ja englanninkielistä toimintaa kaupungista jo löytyykin, joten näitä kieliä ei otettu keskusteluiltojen kieliksi. Kieliksi valittiin thai, viro, kiina ja turkki. Jokaiseen iltaan varattiin paikalle tulkki, joka mahdollistaa sen, että omat ajatukset voi saada esille ilman puutteellisen kielitaidon asettamia rajoituksia, ja että osallistujat voivat täysin ymmärtää toistensa ajatukset.

Erikielisiä keskusteluilloja Lappeenrantaan oli suunnitelmassa neljä kappaletta syksyille 2007. Yhteistyö MOKS-projektin kanssa johti siihen, että MOKS halusi ”lainata” ja laajentaa ideaa, jolloin päätettiin järjestää tapahtumia myös Kotkassa. Samalla päätettiin järjestää mahdollisuus tehdä retkiä toistemme iltoihin, jolloin Kaakkois-Suomen eri kaupungeissa asuvat voisivat tutustua toisiinsa. Kotkaan suunniteltiin inkeriläinen ilta ja myanmarilainen ilta. Lopuksi myös Kouvola lähti mukaan, elokuussa 2007 saimme kutsun Kouvolaan afrikkalaiseen iltaan. Koska ilta oli jo 4.9.2007, emme ehtineet järjestää tarvittavaa mainostusta ja tiedottamista saadaksemme laajan joukon ihmisiä mukaan. Julisteet ja kutsut omista illoistamme ja Kotkan illoista olivat jo jaossa. Emme voineet projektina osallistua tapahtumaan, mutta teimme sinne kuitenkin vierailun.

Projektin jatkuessa vuoden 2008 puolelle, toteutettiin vielä kolme kieli-iltaa (virolainen, espanjan- ja albaniankielinen ilta) sekä rasminvastainen ilta. Niiden suunnittelemista ja toteuttamista hoiti projektityöntekijä **Pekka Tuuva**.

4.4.1 Afrikkalainen ilta Kouvolassa 4.9.2007

Kouvolan afrikkalainen ilta järjestettiin Moks-projektin kouvolalaisessa työkuultuurituvassa joka on SAK:n tiedotuspiste. Paikalla oli osallistujia Kouvolasta, Anjalankoskelta ja Lappeenrannasta. Suurin

osa heistä oli kotoisin Liberiasta.

Vaikka emme projektina osallistuneet tapahtumaan, kävimme kuitenkin vieraillemassa siellä. Mukana olivat projektista Kaija Silvolahti, Abu Doumbia Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajapalveluista sekä kaksi afrikkalaissyntyistä lappeenrantalaista. Abu Doumbia toi tilaisuuteen terveiset Lappeenrannasta ja oli tilaisuudessa alustamassa ja avaamassa keskustelua.

Abu Doumbia totesi alustuksessaan, että Suomi on maa, jossa kaikilla on yhdenvertaiset oikeudet ja ihmiset ovat tasa-vertaisia demokraattisessa järjestelmässä. Suomi on mahdollisuuksien maa, koska koulutus on ilmaista. Siksi erityisesti lapset ovat saaneet hienon mahdollisuuden edetä elämässään. Abu avasi keskustelun kysymällä, mitä me afrikkalaiset voimme tehdä käyttäksämme tämän tilaisuuden.

Syntyneessä keskustelussa puhuttiin mm. afrikkalaisten ja suomalaisen kulttuurin kohtaamisesta. Suomalaisen etäisyys ja tutustumisen vaikeus puhututti; miksi bussissa täytyy täällä istua mahdollisimman kaukana toisistaan, miksei tunteuttomille saa puhua? Keskustelussa kerrottiin hauskojakin esimerkkejä siitä, kuinka yllättäviin ja hämmästyttäviin tilanteisiin kulttuurien kohtaaminen voi johtaa; esimerkiksi kuinka kirkossa istunut suomalainen mies pelästyi, kun afrikkalainen nainen istahti yllättäen viereen katsomaan samasta virsikirjasta. Afrikkalainen välittömyys, ihmisten läheisyys ja tuki toisilleen on varmasti rikkaus, jonka toivoisi leviävän suomalaisenkin kulttuuriin.

Keskustelussa puhuttiin myös koulutuksesta. Koulutukseen pääsy Suomessa vaatii hyvää suomenkielen taitoa, jonka hankkiminen kestää vuosia. Ehdotuksena oli, että englanninkielisiä ammatillisia opintoja pitäisi lisätä, jotta ammatilliseen koulutukseen osallistuminen olisi mahdollista jo ennen ”täydellistä” suomen kielen taitoa.

Keskustelussa otettiin esille myös se, että suomalaisille on mahdollista saada lainaa pankista erilaisiin elämän tarpeisiin. Maahanmuuttajalta vaaditaan takaaja, jota ei yleensä ole. Ehdotettiin, että valtio voisi olla takaajana, varsinkin jos laina liittyy esim. yrityksen perustamiseen. Osallistujat olivat kiinnostuneita kuule-

maan MOKS-projektista. Projektipäällikkö Heikki S. von Hertzen kertoi MOKS-projektin tarkoituksesta ja sisällöstä, sekä suomalaisesta maahanmuuttopolitiikasta ja Kaakkois-Suomen maahanmuutto-ohjelmasta.

Afrikkalaisessa illassa kuultiin musiikkiesityksiä, syötiin somalialaisia leivonnaisia teen kanssa ja lopuksi kaikki osallistui afrikkalaiseen tanssiin.

4.4.2 Thai-kielinen ilta 18.9.2007

Thai-kielinen ilta oli ensimmäinen Lappeenrannassa järjestetyistä kieli-illoista.

Thaimaalaisia bataattilettuja

Keskustelua thai-kielisessä illassa. Tulkkina Anneli Könni

Ajankohtaisuus on yleensä osanottoa lisäävä seikka, mutta tässä tapauksessa tuntui, että tilaisuus oli liiankin ajankohtainen. Ilta olisi ollut parempi järjestää aikana, jolloin Thaimaasta muuttaneiden asia ei olisi ollut niin ”myrskynsilmissä”. Tällaisia asioita on tietysti mahdotonta tietää etukäteen.

Ennen thai-kielisiä iltoja oli mediassa ollut vilkas uutisointi thaihierontapaikkoihin liittyvistä kysymyksistä. Julkinen keskus-

Satu Kurri ja Abu Doumbia avaamassa keskustelua Kouvolassa

Afrikkalainen ilta Kouvolassa

telu asiasta oli lähtenyt käyntiin ministeri Holmlundin aloitteesta. Ministeri pyysi poliisia tutkimaan thaihieron tapaikkojen toiminnan laillisuutta. Tämä aloitus poiki mm. Etelä-Saimaa -lehteen artikkelin, jossa haastateltiin Lappeenrannan poliisia. Poliisin näkemykset olivat hämmästyttäviä. Hän mm. toteaa, ettei poliisi ehdi tutkia kaikkia pikkurikoksia ja on tärkeämpiäkin töitä, kuten perämöötörivarkaudet.

Julkinen keskustelu oli monelta osin leimaavaa ja vähättelevää. Toisaalta oli hämmästyttävää, ettei poliisi ole huolestunut siitä, että laillisen hierontatoiminnan lisäksi asiaan liittyy mahdollisesti ihmisiä, jotka elävät vastoin tahtoaan epäoikeudenmukaisessa tai jopa epäinhimillisessä tilanteessa. Toisaalta, thainaisia leimattiin tällä keskustelulla. Vain osa thainaisista yleensäkin työskentelee hierontapaikoissa, ja tätä seikkaa ei tuotu missään vaiheessa esille julkisuudessa.

Mahdollisesti tähän keskusteluun liittyen, monet thaikieliset ja thailaisten puoliset jättivät yllättäen tulematta keskusteluiltaamme, vaikka julkinen keskustelu ja meidän keskusteluiltaamme eivät mitenkään liittyneet toisiinsa. Moks-projektin yhteistyön kautta Kouvolasta oli iltaan tulossa 10 hengen ryhmä, joista kaikki yllättäen peruivat tulonsa edellisenä päivänä.

Keskusteluilta kuitenkin järjestettiin ja se toteutui pienimuotoisena, yhteensä 16 henkilöä. Mukana oli mielenkiintoinen

Erikieliset illat olivat antoisia monella tavalla. Palaute kertoi niiden olevan merkityksellisiä osallistujille. Iltojen aikana syntyi vertaistuki-kontakteja sekä uusia tuttavuuksia suomalaisiin. Illat tarjosivat osallistujille myös tilaisuuden mielipiteensä ilmaisemiseen.

kokoelma ihmisiä; thailaisten maahanmuuttajien lisäksi oli aviopuolisoita, thaimaasta lapsia adoptoinut ja Thaimaan matkailua harrastavia suomalaisia. Pari thaimaalaista oli paistanut iltaan herkuksia bataattiletuja.

Esittelyn jälkeen kyseltiin osallistujilta niistä toiveista, joita heillä oli tulevaisuuden suhteen. Asioista keskusteltiin ja niitä pohdittiin yhdessä vapaamuotoisessa keskustelussa. Asioita kirjattiin myös paperille. Tulkkimme Anneli Könni suun-

nittelee thaikielisiä keskusteluryhmiä, ja oli laatinut aihevalikoiman, josta saattoi merkitä kiinnostavimmat. Tässä illan tuloksia:

Toivomuksia:

- *Haluaisin oppia tekemään kaikenlaisia ruokia ja opiskella suomen kieltä mahdollisimman paljon*

- *Toivon, että ulkomaalainen voisi saada työtä helpommin. Haluan tehdä työtä Suomessa. Tahdon osallistua kurssille ja saada jonkun ammatin, jonka perustella saisin työtä. Miksi pääsykokeissa ei juurikaan hyväksytä ulkomaalaisia. Haluaisin oppia käsitöitä. Haluaisin opiskella sairaanhoitajaksi.*

- *Haluaisin thai-kielisen opettajan tyttärelleni.*

- *Kielitaidottomilla thaimaalaisilla ja muilla ulkomaalaisilla on paljon vaikeuksia. Suurin tarve on saada suomenkielen opetusta. Toivon ryhmässä tapahtuvaa työhön tutustumista/harjoittelua ulkomaalaisille.*

- *Perhettämme kiinnostaa thai-kulttuurin ylläpito ja thai-poikiemme thaikielen ylläpito/kehittäminen. Ruokakulttuuri kiinnostaa myös. Löytyykö LPR:n alueella nuorempaa thai väkeä?*

(Käännös thaikielystä suomeen Anneli Könni)

Lisäksi pöytäkeskusteluissa puhuttiin mm. opiskelusta. Peruskoulun ylemmille luokille tulevat oppilaat kaipaisivat enemmän tukea opiskeluunsa.

Mielenkiintoinen oli myös ajatus, joka liittyy ammatin opiskeluun. Thaikieltä äidinkielenään puhuva opiskelija toivoi, että internetin mahdollisuuksia tukea opiskelua voisi käyttää

paremmin hyödyksi. Internetin kautta on mahdollista kääntää ammattisanasto omalle äidinkielelle englannin kautta. Ammattiin opiskelu perustuu tietysti suomea suomeksi-periaatteelle, mutta keskeiset, varsinkin abstraktit käsitteet olisi helpompi ja nopeampi käsittää, jos voisi jo opetuksen aikana vilkaista sanakirjasta sanojen merkityksiä. Tämä voitaisiin käytännössä toteuttaa, jos olisi mahdollista opetuksen aikana tai esim. tauoilla käyttää kannettavaa tietokonetta. Tämä tukisi mielipiteen esittäjän mielestä

sekä ammattitaidon että kielen kehitystä.

Palaute thaikielisestä keskusteluillasta oli 100% hyvä (6 kpl). Seuraavassa palautelapussa olleita kommentteja illasta.

- *Saan lisää tietoni*

- *Tulin tuntemaan monta uutta ihmistä ja oli mukavaa*

- *Meinasi mennä vähän mönkään, kun ei aluksi ollut ihmisiä. Niitä tuli myöhemmin enemmän ja keskustelu lähti käyntiin*

- *Tutustuin uusiin ystäviin ja opin uutta*

- *Kuulin paljon uutta asiaa. Paljon kiitoksia*

- *Kodikas*

(Käännökset thaikielystä Anneli Könni)

4.4.3 Kiinankielinen ilta 16.10.2007

Kiinankielinen ilta järjestettiin 16.10.2007. Osallistujia oli 19. Illassa oli hyvin vapautunut ja positiivinen tunnelma. Keskustelu ja ideointi oli vilkasta ja uusia kontakteja solmittiin. Mielipiteitä ja ideoita kirjattiin paljon paperillekin.

Seuraavassa nämä mielipiteet karsimatominä: Millaisia toiveita teillä on, että Suomeen muuttavilla olisi hyvä tulla tänne asumaan?

- *Pidän Suomesta paljon. Mutta en osaa kieltä ja elämä täällä on tylsäkö. Haluaisin saada enemmän ystäviä, pitää hauskaa ja asua Suomessa pidemmän ajan.*

- *Liian vähän englanninkielisiä ohjeita (marketeissa, rautatieasemilla, bussipysäkeillä, sairaaloissa, apteekkeissa jne.)*

- *Lisää bussivuoroja*

- *Toivon että voin löytää hyvä työtä Suomessa!*

- *Opiskelen suomea ahkerasti mutta ei tosi hyvä. Vaikka olen valmistunut yliopistosta Kiinasta, en voi löytää hyvä paikkaa työssä. (Ehkä täällä on niin pieni kaupunki)*

- *Toivon, että olisi enemmän tarjontaa suomen kielen opiskelusta ja tilaisuuksia tutustua ihmisiin (tavata ihmisiä). Lisää työtarjontaa ulkomaalaisille.*

- *Yksinkertaisempi asioiminen julkisissa palveluissa (todistusten ja asiakirjojen saamisissa).*

Kiinankielisessä illassa ajatustenvaihto oli vilkasta

- *Eri kielten/kulttuurien kontaktipisteitä; myös siten että suomalaiset, joilla yhteyksiä tai kiinnostusta as. kulttuurin voivat olla yhteydessä maahanmuuttajiin.*

- *Kieliluokkien tarve varmasti yhä suurempi (englanti yleisesti; muiden kielten kohdalla mahdollisuuksien mukaan esim. 1-2 viikossa, jos ryhmä tarpeeksi iso*

- *Reception/Information desk at airport for info on transport to other cities... etc.*

- *Directions in English at train station in big letters.*

- *Bus timings in English at least near airport/station.*

- *Kerho, kiinalainen kerho*

- *Lappeenranta pieni kaupunki ja ei ole olemassa tämmöstä kerhoa*

- *Kumminkin täältä löytyy ihan hyvä määrä kiinalaisia, maahanmuuttajien lisäksi mm. yliopistolla vaihto-oppilaat jne.*

- *Lapsille mahdollisuus oppia kieltä ja kulttuuria*

- *Mahdollisuus tutustua erilaisiin kiinalaisiin kulttuureihin*

- *Kantonin kieli/mandariinin kieli*

- *Eri kiinalaiset kulttuurit*

- *Lapsillakin mahdollisuus tutustua*

kulttuuriin

- *esimerkiksi jos toinen vanhempi on kiinalaisesta kulttuurista, lapsen olisi hyvä saada mahdollisuus tutustua omaan taustaansa.*

- *ruokailta tms.*

- *järjestetään tilat*

- *maksetaan ruoka-aineet*

- *kaikki tekee ruokaa*

- *oppii tekemään ruokaa*

- *pohjois-kiina/etelä-kiina ruoka*

- *oppii kulttuuria*

- *loistava idea!*

- *Suomalaisesta näkökulmasta: mikä tahansa tällainen kokoontuminen, oli se sitten kokkausta tai kerhoa olisi hyvä mahdollisuus päästä harjoittelemaan esimerkiksi kieltä, arsinkin jos on opiskellut kiinaa koulussa/ulkomailla.*

- *Jonkinlaista kontaktipalvelua paikallisten kiinalaisten välillä, löytyy varmasti ihmisiä jotka haluavat oppia kiinaa/ saada tukiopetusta.*

- *kiinalaiset haluavat oppia suomea?*

- *kielivaihtoa*

- *Pikku työtä kiinan yksityisopettajana, mahdollisuus saada palkkaakin*

- *MAHJONG: peli-ilta: mahjong auttaa stressiin; kehittää älyä ja reaktiokykyä; monet keskusteluillalla tykkäsi ajatuk-*

sesta heti

- *Mikäli on halua opiskella suomea, pitäisi olla mahdollisuutta opiskella ilman pitkiä hakuajoja valintakokeita*

- *Kaikilla halukkailla pitäisi olla mahdollisuus opiskella suomea SUOMEKSI. Itse olen opiskellut saksaa Saksassa saksaksi ja kiinaa Beijingissä kiinaksi eikä opettaja koskaan puhunut muuta kuin opetettavaa kieltä.*

- *Ehkä kerran päivässä tai viikossa sanoisi sanan muulla kielellä. Ei vaikka puolet opiskelijoista olisi venäläisiä puhuisi kaiken aikaa venäjää. Eri luokat niille, jotka haluavat nopeasti opiskella (nuoret ja ahkera) ja eri luokat jotka opiskelevat hitaasti (ja hitaus: 4h/pv). Suomenkielen opiskelupaikkojen vähyys on ongelma. Tarkottaisi, että paikat joissa suomen kieltä voi opiskella tekevät yhteistyötä (AKTIVA, Kansalaisopisto, Lap-tuote, Yliopisto, AMK:n sosiaalialan yksikön maahanmuuttajakurssi). YHTEISTYÖ*

- *Iso ongelma on myös jos valmistunut ulkomaisesta yliopistosta, sitä ei välttämättä hyväksytä Suomessa. Ja jos satuutaan hyväksymään, vaaditaan KALLIS kääntö! ja oikeaksi todistaminen.*

(Käännökset Jussi Värri, Satsuki Saruwatari, Toshimi Puranen)

Palautteet kiinankielisestä illasta olivat 100 % hyvä-kohdassa (12 kpl). Palaute-lappuun kirjoitetut kommentit illasta:

- *Yksinkertaisesti: koska oli hyödyllinen (ja toivottavasti saa jatkoa)*

- *Erittäin mielenkiintoista. Hyvä tilanne harjoittaa kiinaa.*

- *Hyvä ilmapiiri ja ihan hyvä ideakin. Aluksi tosin hämmänsi, kun ei tiennyt, mistä on kyse – jatkossa parempi tiedotus etukäteen olisi hienoa.*

- *Ihmiset tulivat helposti juttuun. Ketään ei jäänyt kokonaan ulkopuolelle. Englanninkielelle olisi voinut olla enemmän käyttöä.*

- *Mukavaa keskustelua pientä purtava*

- *Kaikki on ystävällinen ja mukava*

- *Hyvää ruokaa. Kiitos! Nice to meet you...*

- *Nice people. Nice food!*

- *Supply the good chance to get to know each other.*

(Käännökset Jussi Värri)

4.4.4 Turkinkielinen keskusteluilta 30.10.2007

Turkinkielinen keskusteluilta oli luonteeltaan aivan erilainen kuin aikaisemmat. Osallistujia oli 13, joista n. puolet oli turkkilaisia ja puolet turkin harrastajia tai turkkilaisten suomalaisia puolisoita. Uusia kontakteja syntyi. Oli mukava kuulla, että vähän aikaa sitten Lappeenrantaan muuttanut perheetön mies sai kyläkutsun suomalaiselta eläkeläispariskunnalta.

Erikielisissä illoissa tärkeimpiä esille nousseita teemoja olivat:

- vertaistuen tarve
- huoli lasten äidinkielen säilymisestä suomen kielen rinnalla; äidinkielisiä lasten kerhoja halutaan perustaa
- kouluikäisinä muuttaneiden lasten asema koulutusjärjestelmässä
- suomen kielen oppiminen ja suomen kielen koulutuksen tehostaminen
- ammatillisen koulutuksen kysymykset
- suomalaisten asenteet ja syrjintä
- työpaikkojen saaminen

Eri Turkin paikkakunnilla matkustellut pariskunta sai keskustella matkoistaan ja kokemuksistaan samoja paikkakuntia tuntevien turkkilaisten kanssa ja harjoitella turkin kielen puhumista. Keskustelu oli positiivinen varmasti kaikkien osapuolten mielestä.

Keskustelu maahanmuuttajuudesta kävi vilkkaana tässäkin illassa, mutta keskustelun sävy oli vakava. Keskustelussa esitettiin mielipiteitä, joiden mukaan Suomessa asuminen on haastavaa, koska turkkilaisena joutuu kohtaamaan epäluuloa ja vähättelyä ulkonäkönsä ja syntyperänsä perusteella.

Illan järjestäjänä saimme olla kuuntelevana osapuolena. Osallistujat arvostivat sitä, että kerrankin joku on kiinnostunut kuulemaan, mitä he oikeasti ajattelevat, ja miten he tämän ympäristön näkevät. Jäi vahva tunne siitä, että turkkilaisväestön voimavaroja ei osata Suomessa hyödyntää. Toisaalta jäi vahva tunne siitä, että kauniisti verhoiltu rasismi, ulkopuolelle asettaminen, on todellisuutta nykypäivän Suomessa.

Tässä osallistujien kirjoittamia mielipiteitä ja ehdotuksia:

Millaisia toiveita teillä on, että Suomeen

muuttavilla olisi hyvä tulla tänne asumaan?

- *Ensinnäkin, on pakko opetella sen maan kielen missä asutaan. Varsinkin Suomen kaltaisissa asukasluumäärältään pienempien maiden asenteet maahanmuuttajia kohtaan on muutettava. Meidän, elikkä Turkista tänne tulleiden ihmisten ainoa ammatti ei ole kebabin tai pizzan paistaminen. Se että ihmiset ajattelee niin, häiritsee minua.*

Helsingissä, Espoossa, Tampereella tai Turussa asuvat maahanmuuttajat ovat mielestäni onnekkaampia. Tähän syyksi voisin sanoa sen, että isompien kaupunkien asukkaat ovat paljon suvaitsevämpiä kuin ne, jotka asuvat Lappeenrannan kaltaisessa pienimmissä kaupungeissa.

- Olisi hyvä saada apua turkinkielellä sopeutumisasihees-

sa.

- *Keskustelukaveri, kuka auttaa puhuesssa.*

- *Turkin kielen kurssi, jossa olisi myös turkkilaisia, aloitettaisiin aika alusta*

- *Paremmiin osaavat pieni keskustelu ”kerho”*

- *Suomeen muuttavien ihmisten on kohdattava ja vastaanottaa (ja hyväksyä) kaikkia olosuhteita mitä heille tulee. Parasta mitä heille voi järjestää on suomen kielen kurssit ja työelämä. Kaikkien tärkeintä on tutustua ja puhua toisten kanssa sekä olla läsnä tämän kaltaisissa illoissa säännöllisesti. Rakastan suomalaisia ja toivon heidänkin rakastavan meitä.*

- *Jalkapallon pelaaminen? En tiedä mahdollisuuksia talven aikana.*

- *Suomessa asuvien miespuolisten maahanmuuttajien aviopuolisot ovat yleensä suomalaisia. Täten lapset kasvaa väistämättä suomen kielen ja kulttuurin ympäröimänä. Olisi kiva järjestää turkin kielen päiväkerhoja jotta edes vähän autettaisiin lapsien monikielisyyden säilyttämistä.*

(Käännös turkista suomeen Jussi Serengil)

Palaute illasta oli 100% hyvä (8 kpl). Seuraavassa palautelomakkeen kommentit:

- *Tilaisuus kertoa kohtaamamme ongelmat Suomessa. Tykkäsin.*

- *Kaikilla oli puheenvuoro.*

- *Oli hyödyllinen. Kaikilla oli tasaisesti puheenvuoro.*

- *Sai keskustella turkin kielellä ja tavata uusia ja entisiä ystäviä.*

- *Tutustui uusiin ihmisiin.*

(Käännös turkista suomeen Jussi Serengil)

Turkinkieliseen keskusteluillan järjestelyihin tuli ehdotus jo ennen illan toteuttamista. Joukko pizzeriassa työskenteleviä henkilöitä, joita kutsuttiin mukaan, pitivät iltaa todella arvostettavana ja tärkeänä. He kertoivat että he haluaisivat osallistua. Sitten he sanoivat suoraan: ”Mutta me emme tule. Tämä ilta pitäisi järjestää klo 21.30 jälkeen, jotta yrittäjät perheineen voisivat osallistua.”

Tämä tieto on tärkeä. Jos maahanmuuttajayrittäjille halutaan tulevaisuudessa järjestää palveluita, koulutusta tai tapahtumia, heidän aikataulunsa täytyy ottaa huomioon.

4.4.5 Retki Inkeriläisten iltaan Kotkaan

Moks- hankkeen kanssa tekemämme yhteistyö poiki vierailukutsut toistemme järjestämiin iltoihin. Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti järjesti matkan MOKS-hankkeen järjestämään Inkeriläisten iltaan Kotkaan. Mukaan lähti 25 henkilöä. Sylvi Jakovleva seurakuntayhtymässä avusti matkalaisten tavoittamisessa, kiitokset hänelle.

Inkeriläisten illassa oli monenlaista ohjelmaa. Illassa oli lappeenrantaisten inkeriläisten lisäksi muutamia kotkalaisia. Illan ohjelmaan ei kuulunut samanlaista keskusteluosiota kuin omissa illoissamme on ollut tapana järjestää, joten tutustuminen ja ajatusten vaihto jäivät vähäisemmiksi.

Illan lopuksi saimme tutustua paikkaan, Myllyyn, ja sen toimintaan. Paluumatkalta bussissa keskustelimme inkeriläisyyden asemasta Suomessa ja inkerin kansan historiasta ja kulttuurista. Ulkopuolisuuden tunne on ollut vahva Neuvostoliiton vaiheissa elettyä, mutta se voi olla sitä myös nyky-Suomessa. Siitä huolimatta,

Inkeriläisten ilta Kotkassa. Kuvassa keskellä Sylvi Jakovleva

Vironkielinen ilta

että olot ovat paremmat kuin koskaan, ja kiitollisuus Suomea kohtaan vahva. Inkeriläisten elämäntarinoita pitäisi mielestäni kirjoittaa muistiin; tuntuu siltä, että jokaisen vanhemman polven inkeriläisen elämäntarinassa olisi aineksia kirjaan!

4.4.6 Vironkielinen ilta 12.3.2008

Vironkielinen ilta piti järjestää jo syksyllä, lokakuussa 2007. Silloin tilaisuus jouduttiin valitettavasti perumaan sairastumisten vuoksi. Voimakas flunssa kaatoi projektihenkilökuntaa sairaslomalle siinä määrin, että iltaa ei voitu toteuttaa. Palautetta illasta kuitenkin tuli; monet olisivat halunneet osallistua ja toivoivat, että ilta järjestettäisiin myöhemmin.

Mahdollisuus illan järjestämiseen tulikin vuoden 2008 puolella, kun projektin jatkumisesta oli tullut päätös. Päivämäärä oli 12.3.2008, ja paikalla oli mukavasti ihmisiä, 38 henkilöä. Ilta oli houkuttellut viron kielestä ja kulttuurista kiinnostuneita suomalaisia, sekä seudulle Virosta muuttaneita.

Illan ohjelmaan kuului suomen- ja vironkielistä musiikkia. Tuglas- ja Eesti selts-seurat esittelivät paikallista toimintaansa, ja saivatkin kiinnostusta osakseen. Viron kielen ja kulttuurin harrastus on alueella elävää, ja ilta tarjosi erittäin hyvän tilaisuuden uusiin kontakteihin.

Vironkielisen illan tunnelma ja painopis-

te oli hyvin erilainen kuin aikaisemmissa illoissa oli ollut. Keskustelu polveili sujuvasti kahdella kielellä vaihdellen. Useat illaan osallistuneet virolaistauksiset olivat tulleet Suomeen töihin. Vaikka kielikursseja ei ollut yhtään takana, kielen kanssa ei ole ollut ongelmia vaan kielen on voinut oppia työtä tehdessä. Harrastuksia on löytynyt helposti. Äskettäin Suomeen muuttaneen henkilön puoliso kertoi etsivänsä työtä. Tähän kauemmin Suomessa asunut henkilö totesi: ”Löydät kyllä työpaikan. Virolaiset saavat kyllä työtä.”

Illan keskustelut eivät tietenkään kerrooneet, etteikö Virosta muuttaneilla saataisi olla kotoutumisongelmia, mutta keskusteluilta tulleilla niitä ei näyttänyt olevan. Henkilöiden kuvaus asemastaan Suomessa oli kuin työperusteisen maahanmuuton unelma; työnantaja ja työyhteisö tukevat alkuun pääsemistä, ja heti muuton jälkeen löytyy arvostus ja osallisuus sosiaalisessa ympäristössä. Keskusteluillan merkitykseksi muutoutuikin pääasiassa uusien sosiaalisten kontaktien löytäminen. Kysymyspapeireitakin käytettiin lähinnä yhteystietojen vaihtamiseen. Vain yhdessä paperissa oli kaksi toivetta: -yrittäjys neuvonta – rohkem uhteseid ohuid /kokkotulekuid eli yrittäjyysneuvontaa ja lisää yhteisiä iltoja.

Palaute illoista oli 100% hyvä (9kpl). Kommentit:

- *Mukava jutella*

- *Sai tärkeätä tietoa*

- *Kiinostava*

- *Tutvusin teiste eestlastega*

- *Vapaamuotoinen*

- *Tutustui uusiin ihmisiin*

4.5 Rasisminvastainen ilta 18.3.2008

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti järjesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa Rasisminvastaisen illan YK:n rasisminvastaisen päivän ja -viikon merkeissä. Lappeenrannassa ei aikaisemmin ole tätä viikkoa vietetty tapahtuman merkeissä. Viikko on kansainvälinen, ja se on saanut alkunsa vuonna 1960 Etelä-Afrikassa tapahtuneen mielenosoituksen verisen murskaamisen muistoksi. Suomessa rasisminvastaisia tapahtumia on järjestetty vuosien ajan useimmissa kaupungeissa.

Aloite tapahtuman järjestämiselle tuli ohjausryhmässä maahanmuuttajatyön koordinaattori Merja Heino-Kukkuraiselta. Tapahtuman järjestäminen on tarkoitus olla alku, joka muotoutuu ja kehittyy tulevina vuosina tapahtumaksi, joka yhdistää ja tuo esiin paikallisia resursseja, kykyjä, näkökulmia.

Rasisminvastaisen illan järjestäminen on viesti kaikille mahdollisille tahoille. Jokaisen alueella asuvan on hyvä muistaa, että rasismi ja erilaiset syrjinnän muodot ovat tuomittavia. Jokaisella on oikeus turvalliseen sosiaaliseen ympäristöön, kunnioitukseen ja tasavertaisiin mahdollisuuksiin. Tämä viesti on tärkeä myös niille, jotka ovat joutuneet kokemaan rasismia ja syrjintää; heihin kohdistunutta kohtelua tai asenteita ei hyväksytä.

Projektin lisäksi tapahtumaa olivat järjestämässä mm. seuraavat tahot:

- Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajatyö
- Lappeenrannan kaupungin kulttuuri-toimi
- Ekta ry
- Venäjä-Klubi
- Suomi-Venäjä-seura
- SPR
- Itä-Suomen koulu
- Afrikkalaistaustaisia henkilöitä

Tapahtuman nimeksi tuli ideakilpailun tuloksena ”Erilaisina YHDESSÄ – samanarvoisuuden puolesta”. Tämä käännettiin julisteeseen myös venäjäksi ja englanniksi.

Tapahtuman sisältö ja järjestelyt ja esim. esiintyjät koottiin yhdessä paikallisista osajista ja asiantuntijoista. Illan aikana nähtiin musiikki- ja tanssiryhmien esityksiä. Mukana olivat Show –tanssi ryhmä, Kalinka- ryhmä, South Karelian Rainbow Kids, Niilin Helmet, Abun tytöt -tanssiryhmä (afrikkalaista tanssia) ja Taljanka-lauluryhmä. Koskettava oli Abu Doumbian kirjoittama runo, jonka hän oli myös itse suomentanut.

Juhlapuheen piti kulttuurisihiteeri Jorma Kallio. Merja Heino-Kukkurainen esitelti tuoreen syrjintäkyselyn tuloksia puheenvuorossaan. Valitettavasti rasismi on kyselyn tulosten mukaan olemassa oleva ilmiö tälläkin seudulla. Erittäin ikävä oli kyselyn tulos, jonka mukaan rasismia voidaan kokea aivan lähiympäristössä,

päivittäisessä elämässä. Molemmat puhujat iloitsivat siitä yhteistyöstä, joka mahdollistaa esimerkiksi tällaisen tapahtuman järjestämisen.

Illan ohjelma oli monipuolinen ja upeita esityksiä nähtiin. Tapahtumalla on varmasti vaikutuksia myös ”tapahtuman ulkopuolisiin” ihmisiin. Rasismiin vastaisia julisteita levitettiin eri puolille, mm. kouluihin, ennen tapahtumaa. Lehti-ilmoituksia julkaistiin. Etelä-Karjalan radio teki aiheesta ennakkojutun, joka oli myös radion internetsivuilla. Tapahtumasta uutisoitiin Etelä-Saimaa-lehdessä.

Kaksi projektin järjestämää iltaa ei tätä kirjoitettaessa ole vielä toteutunut. Ne ovat espanjankielinen ilta 17.4.2008 ja albaniankielinen ilta 24.4.2008.

4.6 Seminaari ”Työvoimaa ulkomailta?”

Seminaari ”Työvoimaa ulkomailta? Ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin kanavia ja haasteita” järjestettiin 26.11.2007. Tästä tapahtumasta enemmän seuraavassa luvussa, kohdassa 5.5.3.

Tutustumiskäynti Suomen Pietarin suurlähetystössä. Kuvassa vasemmalta Merja Heino-Kukkurainen, Petteri Kallio, Leo Hyvärinen, Kaija Silvolahdi, pääkonsuli Olli Kuukasjärvi, Ljubov Sokko, Mirja Laine ja Arja Lindfors. Kuvasta puuttuu Aimo Röpetti

5. REKRYTOINTIPALVELU

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projektin projektisuunnitelmassa on kirjattuna toimenpiteenä numero 5 rekrytointipalvelujen kehittäminen ja kokeilu lähialueilla. Suunnitelman mukaan hankkeessa kehitetään työnantajien tarpeisiin pestuupalvelumallia tai rekrytointipalvelua koskien Suomen lähialueita.

Tämä toimenpide liittyy siis työperusteiseen maahanmuuttoon. Toimenpiteellä on tarkoitus vaikuttaa työnantajien mahdollisuuksiin löytää ammattitaitoista työvoimaa.

Projektissa tutkittiin aktiivisesti niitä mahdollisuuksia, joita tässä suhteessa olisi. Oli otettava huomioon, että projektiin ei juurikaan oltu resursoitu työaika eikä rahoitusta toimenpiteen toteuttamiseen. Oli siis tutkittava, mitä olisi mahdollista tehdä, ja millainen olisi se toimintaympäristö, jossa rekrytointipalvelua lähdetäisiin kehittämään.

Tähän kartoitukseen osana kuului tutustumismatka Pietariin. Lisäksi on kartoitettu ajankohtaista tilannetta ja projektin aikana tapahtunut kehitystä eri näkökulmista. Näistä koontia seuraavassa.

5.1 Tutustumismatka Pietariin

Saadaksemme pohjatietoa ja näkemystä rekrytointipalvelun kehittämisen mahdollisuuksista, projekti järjesti tutustumismatkan Pietariin. Matkalle lähti monipuolisesti eri tahoja edustava asiantuntijaryhmä. Mukana olivat kaksi työnantajien edustajaa, edustaja ammattijärjestöstä, työvoimahallinnosta, Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajatyön yksiköstä, sekä projektista projektipäällikkö ja maahanmuuttajatutor (joka oli samalla paluumuuttajien edustaja) ja Laptuote-säätiön toimitusjohtaja. Tarkoituksena oli näin saada esiin erilaisia näkökulmia rekrytointipalvelun

kehittämiseen.

Matkalla vierailtiin Suomen Pietarin pääkonsulaatissa, Inkerinmaalla ja Inkerin Liiton työllistämiskeskuksessa. Saimme lisäksi yleiskuvan Pietarin alueesta. Seuraavat tiedot perustuvat näihin tutustumiskäyntien aikana koottuihin eikä niitä ole tarkistettu virallisista lähteistä, joten niiden tarkkuudesta ja oikeellisuudesta ei ole täyttä varmuutta.

5.1.1 Tilanne Pietarissa

Pietari on tällä hetkellä hyvin voimakkaan kehittymisen vaiheessa. Elintasonousee alueella nopeasti, vaikka tuloerot ovatkin suuria. Metallin- ja rakennusalalla on suuri työvoiman tarve, koska rakennusprojekteja on alueella paljon. Yrityksiä syntyy ja ulkomaalaiset yritykset investoivat ja laajentavat toimintaansa Pietariin, koska se on kasvava markkina-alue. Näin työpaikkojen määrä lisääntyy ja osaavan työvoiman palkkataso nousee. Pietarissa työttömyysaste on noin 0.8 %. Luku ei ole vertailukelpoinen Suomen työttömyysasteen kanssa. Tämä johtuu siitä, että Venäjällä ei ole samanlaista työttömyysturvajärjestelmää kuin Suomessa. Työttömät työnhakijat eivät välttämättä ilmoittaudu viranomaisille vaan etsivät työtä itsenäisesti. (Lähde: Olli Kuukasjärvi, 3.5.2006.)

Pahin työvoimapula Pietarin alueella on ”työläisammateissa” kuten esimerkiksi siivoojista, hitsaajista ja koneenkäyttäjistä. Sen sijaan monet akateemisesti koulutetut, kuten insinöörit ja opettajat, ovat hankalassa tilanteessa; palkkatason alaisuudesta johtuen he työskentelevät usein esimerkiksi myyjinä.

Pietarin alueen työvoimatilanteeseen vaikuttaa taloudellisen kasvun lisäksi säännelty muuttoliike. Keskushallinto myöntää vuosittain muuttoluvan vain n. 14 000 Leningradin oblastiin muuttaval-

le henkilölle. Toisaalta Pietarissa arvelaan olevan n. 100 000 – 500 000 laitonta Pietariin muuttanutta henkilöä. Pietarin alueen mahdolliset työvoimareservit ovat työntekijät Kiinasta sekä etelässä sijaitseissa valtioista Gruusiasta, Azerbaidžanista, Armeniasta ja Kazastanista. Näiden reservien hyödyntämistä suunnitellaan työvoimapulan ratkaisuksi. (Olli Kuukasjärvi, 3.5.2006.)

5.1.2 Inkeriläisten tilanne

Työministeriö on selvittämissä paluumuuttojonon todellista suuruutta. Kyselytutkimuksella pyritään myös selvittämään paluumuuttojonossa olevien tilannetta, esimerkiksi ammattitietoja. Paluumuuttojonon määrittelyä vaikeuttaa ikääntyminen ja perheenjäsenten tilanteen muuttuminen jonotuksen aikana. Inkerin liiton työllistämiskeskuksen arvion mukaan jonossa olisi noin 15 000 ihmistä, joista noin 1000 Virossa. Työikäisiä heistä olisi noin 5000.

Inkeriläisten työikäisten työtilanne vaikuttaa olevan tällä hetkellä hyvä. Inkeriläistaustaiset työntekijät työllistyvät Pietarin alueelle investoiviin yrityksiin helpommin kuin puhtaasti venäläiset. Inkerin liitossa suhtaudutaan osittain kriittisesti Suomeen muuttamiseen, sillä omaa kulttuuria haluttaisiin säilyttää kotiseudulla. Inkerin liiton työllistämiskeskuksessa pidetään hyvänä paluumuuttoon oikeutettujen ihmisten mahdollisuutta valita, haluavatko he elää Suomessa vai jäädä entiselle asuinpaikalleen. Muuttohalua saattaa tulevaisuudessa laskea Pietarin alueen nouseva palkkataso; suhteessa elinkustannuksiin (esim. tulovero 13 %) Suomen palkkataso ei välttämättä enää ole kilpailukykyinen ammattinsa osaville ihmisille. Pietarissa järjestetään myös esimerkiksi metallialan täydennyskoulutusta.

Rasisminvastaisessa illassa nähtiin myös nuorten vauhdikkaita esityksiä. Kuvassa South Karelian Rainbow Kids

Tutustumiskäynnillä Inkerin Liiton työllistämiskeskuksessa. Vasemmalla Laptuote-säätiön lahjaa vastaanottamassa työllistämiskeskuksen johtaja Natalja Troshina. Oikealla Aimo Röpetti ja Mirja Laine

Inkerin Liiton työllistämiskeskuksen arkipäivää ovat vierailut Suomesta. Kunnat ja esim. metallialan yritykset käyvät työllistämiskeskuksessa mainostamassa omia mahdollisuuksiaan ja rekrytoimassa ammattiosaajia yrityksinsä. Kilpailu ammattilaisista on siis kova myös Suomen taholta.

5.2 Rekrytointipalvelun mahdollinen toteuttaminen

Rekrytointipalvelun toteuttaminen vaatisi mahdollisuuden tutustua työnhakijoihin. Tähän tarvittaiseen toimitilat ja henkilöstöä alueella, josta rekrytoidaan. Toinen mahdollisuus olisi löytää alueella toimiva yhteistyökumppani, kuten Inkerin Liiton työllistämiskeskus.

Voidaan siis todeta, että jos työnantaja haluaa etsiä työvoimaa lähialueilta, hänellä on käytettävissään kaksi kanavaa:

1. Kysyä Inkerin liiton työllistämiskeskuksesta sopivaa henkilöä. Kun sopiva on löytynyt, työntekijä ottaa yhteyttä Suomen edustustoon Venäjällä tai Lappeenrannan kaupungin maahanmuuttajatyön palveluyksikköön, jolloin voidaan selvittää paluumuuttokiintiössä vastaanotto kuntaan. Kunta voi tällöin tarjota ensimmäisen vuokra-asunnon sekä kotouttamispalvelut perheelle. Näin voidaan helpottaa maahanmuuttajan muuttoa Suomeen ja turvata kotouttamispalvelut.
2. Hyödyntää työvoiman liikkuvuus – projektin järjestelmää (www.trud.fi).

Työperäinen maahanmuutto on mahdollista silloin, jos työnantajalla on tarve palkata työvoimaa, jota Suomesta ei ole saatavilla (työluvan ehto). Tällä hetkellä Suomessa on työvoimaa saatavilla tehtäviin, joissa ei vaadita ammatti- tai kielitaitoa, jollei rekrytoinnin ongelmana ole

heikot työehdot, kuten provisiopalkka tai lyhyt työaika. Työperäinen maahanmuutto koskee siis vain ammatteja, joihin on selkeästi ammattitaito- ja/tai pätevyysvaatimukset. Työnantaja on siis kiinnostunut ammattilaisista, joita Suomesta ei ole mahdollista saada.

Työluvalla Suomeen muuttaisi vain niitä, joilla ammattitaito jo on ja jotka ovat työnantajien haluamia henkilöitä. On oletettavaa, että ammattitaito ei aina suoraan vastaa työnantajan tarpeita. Tällöin työnantaja voisi sitoutua ostamaan työtehtävän vaatiman täsmäkoulutuksen ja/tai kielikoulutusta joltakin koulutusorganisaatiolta. Ammattitaitoa voisi myöhemmin syventää esimerkiksi oppisopimuskoulutuksen kautta.

5.3 Projektin rekrytointipalvelumalli

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projektin rekrytointipalvelu voisi toimia yhteistyössä Inkerin Liiton työllistämiskeskuksen kanssa, jolloin omaa toimipistettä Pietariin ei tarvittaisi. Inkerin Liiton työllistämiskeskus on haastatellut kaikki sen kautta työtä hakevat henkilöt.

Rekrytointiprosessin kulku olisi seuraava:

1. Maahanmuuttajien resurssikeskus tiedottaa rekrytoinnin mahdollisuudesta

työnantajille.

2. Kiinnostuneen työnantajan tarve karotetaan, ja selvitetään työluvan saamisen mahdollisuus työvoimahallinnolta.

3. Maahanmuuttajien resurssikeskus ottaa yhteyttä Inkerin Liiton työllistämiskeskukseen, joka etsii sopivia henkilöitä ja esittelee heidät.

4. Maahanmuuttajien resurssikeskus välittää haastattelutilanteen, järjestää tarvittavat resurssit (sovitaan aika, paikka, hankitaan tarvittaessa tulkki).

5. Maahanmuuttajien resurssikeskus tukee työluvan hakemisessa. Jos kysymyksessä on paluumuuttaja, resurssikeskus ottaa yhteyttä kaupungin maahanmuuttajatyön yksikköön, jolloin tulijan on mahdollista hakea suoraan A-statusta.

6. Maahanmuuttajien resurssikeskus karotittaa työnantajan kanssa perehdytys- ja koulutustarpeen ja etsii siihen sopivat yhteistyötahot

7. Maahanmuuttajien resurssikeskus pitää yhteyttä työntekijään koulutus- ja perehdytysvaiheessa ja tukee tarvittaessa. Sekä työnantaja että työntekijä saavat tarvittaessa ohjausta ja tukea työsuhteen aikana Toimipisteestä ja/tai maahanmuuttajatorilta. Maahanmuuttajien resurssikeskus välittää tarvittaessa tietoa muiden tahojen palveluista.

8. Maahanmuuttajien resurssikeskus tukee kotoutumisprosessissa.

REKRYTOINTIPALVELUN MALLI:

Pohja: Tiedotus työnantajille palvelun mahdollisuudesta

Vaihe 1: Työntekijän etsiminen

Vaihe 2: Tukeminen työsuhteen aikana

5.4 Rekrytointipalvelun kokeilu

Maahanmuuttajien resurssikeskuksella ei ollut mahdollisuuksia kokeilla rekrytointipalvelua käytännössä vuoden 2006 aikana. Syitä ovat:

1. Rahalliset- ja henkilöresurssit olivat liian pienet. Alkuperäisessä projektisuunnitelmassa resurssit oli määritelty suuremmiksi, mutta toteutunut rahoitus oli tästä murto-osa.
2. Projektin kesto oli liian lyhyt (aluksi vuoden 2006 loppuun).

Tammikuussa 2007 projektille saatiin 11 kuukautta lisäaikaa, vuoden 2007 loppuun, mutta tilanne on taas sama kuin edellisenä vuonna: muutamassa kuukaudessa, osa-aikaisen työntekijän voimin, ei voida rakentaa niin laajaa pohjatyötä vaativaa kokonaisuutta kuin rekrytointipalvelu olisi. Rekrytointipalvelun luomiseen tarvittaisiin useiden vuosien aikajänne ja enemmän taloudellisia resursseja. Vaikka mallissamme on kansainvälisen yhteistyökumppanin rooliin ajateltu Inkerin Liittoa, matkamme perusteella tulimme siihen käsitykseen, että Inkerin Liiton työllistämiskeskuksesta on huomattava määrä suomalaisia yhteistyökumppaneita. Työllistämiskeskuksen saaminen yhteistyökumppaniksi edellyttäisi luultavasti pitkällä tähtäimellä toimivaa ja merkityksellistä toimintamuotoa. Toiseksikin Pietarin alueella ei ole enää kovin helposti löydettävissä muuttohalukkaita ammattitaitoisia työntekijöitä. Suurin osa heistä on jo Suomessa.

5.5 Onko rekrytointipalvelun tarvetta?

Jos uuden rekrytointikanavan toteuttaminen olisi mahdollista, olisiko sille tarvetta?

Rekrytointipalvelun kehittämisessä on otettava huomioon se viitekehys ja toimintaympäristö, jossa palvelu tulisi toimimaan. Työmarkkinoiden kehitys on voimakkaassa muutoksessa sekä Suomessa että lähialueilla. Muutoksiin vaikuttavat sekä paikalliset, että globaalit tekijät. Tämänhetkinen tilanne työmarkkinoilla on jo erilainen kuin se tilanne, jossa projektin suunnitelmaa on alun perin laadittu. Merkittävää on kuitenkin se, millaisessa ympäristössä rekrytointipalvelu toteutuessaan tulisi toimimaan. Tähän vaikuttavat ainakin seuraavat seikat:

1. Työvoiman tarve Suomessa eri aloilla tulevina vuosina
2. Työnantajien halukkuus hankkia työvoimaa lähialueilta
3. Työnantajilla käytössä olevat muut kanavat ulkomaisen työvoiman hankkimiseen
4. Työvoiman tarve ja palkkataso Suomen lähialueilla; potentiaalisten työkäisten ammattilaisien muuttohalukkuus Suomeen (erityisesti paluumuuttajien)
5. Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien työllistyminen
6. Miten muut tekijät vaikuttavat työvoiman liikkuvuuteen lähialueilla

Loppuvuonna 2006 ja vuonna 2007 ja 2008 työperusteinen maahanmuutto on ollut esillä monin eri tavoin. Vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että tulevina vuosina työmarkkinoilta poistuu huomattava määrä työntekijöitä eläkkeelle, ja että tämän seurauksena syntyy monille aloille työvoimavaje. Keinoja tämän vajeen täyttämiseen ovat mm. työperusteinen maahanmuutto ja maassa jo olevien maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen. Näistä aiheista on tehty selvityksiä eri tahoilla ja asia on ollut esillä myös mediassa. Tällä hetkellä joillakin aloilla on työvoimapulaa, vaikka toisaalta on työttömyyttäkin.

Työperusteisessa maahanmuutossa tilanne elää koko ajan. Suomessa työperusteinen maahanmuutto on ollut hyvin pieni ilmiö verrattuna moniin muihin Euroopan maihin.

Euroopassa on menossa laaja muuttoliike uusista EU-maista vanhoihin EU-maihin. Esimerkiksi Romaniasta on lähtenyt muihin EU-maihin noin kaksi miljoonaa ihmistä, joka on noin viidennes Romanian työvoimasta. Tämä aiheuttaa työvoimapulaa lähtömaissa, ja kiihtyvän palkkainflaation. Romaniassa keskipalkka on noussut jo noin 20 % viime vuodesta. Maa suunnittelee laajamittaista työvoiman tuomista Romaniaa alhaisemmista palkkatason maista. (HS 13.8.2007)

Työvoimapula on vakava myös esimerkiksi Puolassa. Siellä on jo pelkästään rakennusallalla auki 150 000 työpaikkaa. Työvoiman tuomista on kokeiltu esim. Tadžikistanista ja Uzbekistanista. Puola yrittää myös saada Irlantiin ja Britanniin viimeisen kolmen vuoden aikana muuttaneita satojatuhansia nuoria palaamaan takaisin. (HS 13.8.2007)

Konkreettisia toimenpide-ehdotuksia on koottuna Opetusministeriön ja työministeriön yhteisen virkamiesehdotuksessa 6.3.2007, Työmaa 2008-2012: Työperusteista maahanmuuttoa ja maahanmuuttajaväestön työllistymistä edistävä aikuiskoulutusohjelma. Ohjelma sisältää monia ehdotuksia koulutus- ja kotoutusjärjestelmän kehittämiseksi. Lisäksi ehdotetaan keinoja, joilla muuttajia voidaan houkuttaa lähtömaissa tiedotuksen, kampanjoinnin ja koulutuksen avulla. Kampanjoissa vakuutetaan tulijat siitä, että Suomessa on hyvä toimeentulo ja laadukas elämä (Työmaa 2008-2012, s.8).

Lehtileikkeitä työvoimapulasta ja ulkomailta rekrytoinnista

Haasteena siis on saada työikäisiä lähtemään kotimaastaan ja toisaalta saada järjestelmä Suomessa sellaiseksi, että tänne on hyvä tulla.

On tärkeää, että hallituksen maahanmuuttoliittisen ohjelman ja esim. Työmaa 2008 – 2012 – raportin toimenpiteitä aletaan toteuttaa, jotta maahan muuttaneilla olisi ”hyvä toimeentulo ja laadukas elämä”. Sopiva kielikoulutus ja ammatillinen täydennyskoulutus pitäisi löytyä nopeasti, ja kotoutumiseen tarvittavat palvelut pitäisi olla vaivatta saatavilla silloin, kun maahan muuttanut niitä tarvitsee. Niin kauan kuin koulutusjärjestelmä ei ole valmis vastaamaan tehokkaasti maahanmuuttajien koulutustarpeisiin, työvoimavajeen täyttäminen maahanmuuttajilla ei mielestäni voi toteutua.

Kaiken kaikkiaan työelämässä on tulossa muutosvaihe. Seuraavassa koottuna joihtakin selvityksiä ja ohjelmia, joissa asiaa pyritään hahmottamaan.

5.5.1 Työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät ohjelmat ja strategiat

Projektin toiminta-aikana (2005 – 2007) on tapahtunut paljon maahanmuuttoon liittyvää selvitys- ja ohjelmatyötä eri tasoilla. Työperäinen maahanmuutto on monissa ohjelmissa ja strategioissa nostettu merkittäväksi tulevaisuuden kysymykseksi. Syynä on mm. huoli osaavan työvoiman saatavuudesta tulevina vuosina. Tästä asiasta on tehty selvityksiä ja laskelmia, esim. Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen, Työministeriön selvitys 2/2007 (Torvi, K. 2007).

Asiaa ollaan selkeyttämässä myös EU:n tasolla. Syksyllä 2007 komissio antaa laillista maahanmuuttoa koskevan esityksen. Tarkoitus on luoda EU-maille yhteiset toimintatavat laillisen maahanmuuton järjestämiseksi. (HS 31.7.2007).

Merkittävin askel työperusteisen maahanmuuton suunnittelussa on Hallituksen maahanmuuttoliittinen ohjelma (Työhallinnon julkaisu 371/2006). Ohjelma korostaa eri tahojen (ministeriöiden, kuntien, työnantajien, oppilaitosten ja järjestöjen) yhdensuuntaisia toimia ja myönteisen asenteen kehittämistä.

Hallituksen maahanmuuttoliittisessä ohjelmassa (2006,3-9) työperusteisen maahanmuuton edistäminen on mainit-

tu ensimmäisenä politiikkalinjauksena. Työperusteisen maahanmuuton lisääntymistä ennakoitavasti, tavoitteena on turvata mahdollisuudet kotoutumiseen, osallistumiseen, perheeseen, oikeudenmukaiseen kohteluun ja syrjimättömyyteen. Muita tähän liittyviä politiikkalinjauksia ovat Suomen vetovoimatekijöiden vahvistaminen, yhteistyö merkittävien lähtömaiden kanssa sekä lupajärjestelmän yksinkertaistaminen. Myös selvitetään, olisiko mahdollista myöntää työnhakijoille viisumeita työnhakua varten. Tutkintojen tunnustamisjärjestelmien kehittäminen, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuton helpottaminen ja inkerinsuomalaisen paluumuuton nopeuttaminen ovat esimerkkejä ohjelmassa mainituista politiikkalinjauksista.

Työperusteinen maahanmuutto aiheuttaa uudenlaisten palvelujen tarvetta. Maahanmuuttoliittisessä ohjelmassa hahmotellaan opastus- ja koulutusjärjestelmää, joka vastaa työvoimana maahan saapuvien ja heidän perheidensä tarpeisiin (Hallituksen maahanmuuttoliittinen ohjelma, s. 18).

Kevään 2007 hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi toteuttaa Maahanmuuttoliittisen ohjelman toimenpiteet, ja valmistella työperäisen maahanmuuton toimenpideohjelma. Hallitusohjelman mukaan laillista maahanmuuttoa tullaan lisäämään. Saatavuusharkinnasta luovutaan aseittain. Oleskelulupajärjestelmää selvennetään, niin että oleskelulupa sisältyy työ- ja opiskeluoikeus.

Keväällä 2007 valmistui myös Opetusministeriön ja työministeriön yhteisen virkamiesryhmän ehdotus nimellä Työmaa 2008 – 2012, Työperusteista maahanmuuttoa ja maahanmuuttajaväestön työllistymistä edistävä aikuiskoulutusohjelma. Se on laaja selvitys maahanmuuttoon liittyvistä tulevaisuuden tarpeista.

Osaavan työvoiman saatavuus on esitetty tulevaisuuden haasteena myös Etelä-Karjalan maakuntaohjelmassa 2007 – 2010. Siinä esitetään esimerkiksi, että maakunnassa koulutettaisiin sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilaisia maahanmuuttavista ulkomaalaisista. Kaakkois-Suomen nettomaahanmuutto tulisi tulevaisuudessa olla noin 900 – 1000 henkilöä vuodessa. Tämän toteaa myös Kaakkois-Suomen maahanmuutto-ohjelma (2005). Ohjelmaan oli tulossa TE-keskuksen laa-

tima asiakirja työperäisestä maahanmuutosta ja työllisyyskysymyksistä, mutta tätä asiakirjaa ei ole toistaiseksi julkaistu.

Laajin erityisesti Itä-Suomea koskeva selvitys työperusteisen maahanmuuton tilasta ja tulevaisuudennäkymistä on Itä-Suomi ohjelmaan liittyvän makrohanke 14:n taustaselvitys Itä-Suomi aktiivisen maahanmuuttoliittisen pilottialueeksi. Taustaselvityksen pohjalta on tarkoitus käynnistää laajempi hanke työperusteisen maahanmuuton lisäämiseksi. (Miettunen, S. 2006, Savon Sanomat 28.8.2007).

Syksyllä 2007 valmistui myös mm. Etelä-Karjalan kauppakamarin tekemä selvitys jäsentensä mielipiteistä työperusteiseen maahanmuuttoon liittyen.

5.5.2 Työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät käytännöt ja kokeilut

Työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvä tärkeimmät toimivat järjestelmät ovat kaksi työvoimahallinnon luomaa järjestelmää. Ensimmäinen on Työvoiman liikkuvuus-hanke Suomen ja Venäjän työvoimaviranomaisten välille. Toinen on EURES, Eurooppalainen työnvälitys, jonka yhtenä osana on suomalaiset mol.fi-sivustot. Lisäksi työnantajat voivat etsiä ulkomaista työvoimaa esimerkiksi yksityisten henkilöstövuokrausyritysten kautta.

Työvoiman liikkuvuus-projektin toteuttaminen on aloitettu selvittämällä nykyistä työvoiman liikkuvuutta sekä siihen vaikuttavia tekijöitä molemmissa maissa. Projektin tarkoituksena on myös luoda sähköinen tiedotusjärjestelmä työvoimaviranomaisille ja asiakkaille. Tällainen järjestelmä onkin jo olemassa, ja se löytyy osoitteesta www.trud.fi. Sivusto on kaksikielinen, ja tarjoaa tietoa sekä työpaikoista että työntekijöistä. Halutessaan työnantaja voi itse käydä etsimässä sopivaa työntekijää internetissä sijaitsevassa sivustosta.

Projektin muita sisältöjä ovat esimerkiksi työvoima- ja osaamistarpeiden yhteisen ennakoitijärjestelmän kehittäminen, koulutukset järjestäminen ja suvaitsevaisuuden ja etnisen tasa-arvon edistäminen.

Projektia hallinnoi Etelä-Savon TE-keskus Mikkelissä, jossa projektipäällikkönä toimii Martti Haaranen.

Mika Peltonen kertoi Etelä-Karjalan Kauppakamarin jäsenkyselyn tuloksista seminaarissa 26.11.2007

Eures-järjestelmä

EURES on järjestelmä, joka toimii EU/ETA alueella, jossa on voimassa kansalaisten vapaa liikkuvuus. Se on työhallinnon kansainvälinen rekrytointipalvelu, joka palvelee työnantajia ja ulkomaille töihin haluavia työnhakijoita. EURES-verkostoon kuuluvat EU-maiden julkiset työhallinnot sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, kauppakamareita ja yliopistoja. Se on sekä internetissä toimiva palvelu, että EURES-neuvojaverkostoon perustuva henkilökohtainen rekrytointiapu.

EURES-järjestelmässä on työpaikkaluetelo, jossa näkyy mm. Suomen mol.fi-järjestelmä. Työnantaja voi rekrytoida työntekijöitä muitakin kanavia pitkin, ja hankkia työntekijän maahantulon ja sosiaaliturvan soveltamiseen liittyvää tietoa EURES-järjestelmän kautta. Järjestelmästä saa myös tietoa olosuhteista ja työmarkkinatilanteesta, työvoiman saatavuudesta ja kvaalifikaatiotasosta EU/ETA -alueella. EURES-neuvoja palvelee työnantajaa rekrytointiprosessin ajan ilmaiseksi. (Matikainen, 2007, 4-5).

Näiden työvoimahallinnon järjestelmien lisäksi yksityiset henkilöstöpalvelut hakevat työnantajille työvoimaa ulkomailta. Lisäksi työnantajilla on omia rekrytointikanavia, joko yrityskohtaisia tai esim. työnantajajärjestöjen luomia kanavia, jotka voivat järjestää esim. rekrytointimessuja ulkomaille.

5.5.3 ”Työvoimaa ulkomailta?” seminaari

Koska on olemassa toimivia järjestelmiä ja toimijoita, jotka tukevat työnantajaa rekrytointiprosessissa, miksi niitä ei hyödynnettäisi? Miksi luoda uusia järjestelmiä, jos olemassa olevat voivat toimillaan kattavasti vastata tarpeeseen? Voi olla, että työnantajat eivät tunne kanavia, joiden kautta rekrytointi ulkomailta voi tapahtua, kuten trud.fi-järjestelmää ja EURES-järjestelmää.

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti päätti järjestää loppuseminaarinsa aiheeksi ajankohtaisen tarpeen mukaan työperusteiseen maahanmuuttoon liittyen. Samalla projekti vastaa toimenpiteen 5 sisältöön ”rekrytointipalvelu työnantajien tarpeeseen”, muodossa ”tietoa rekrytointista työnantajien tarpeeseen”.

Seminaariin kutsuttiin erityisesti työnantajia, sekä muita aiheesta kiinnostuneita. Kutsuminen tapahtui lehti-ilmoituksin ja suoraan sähköpostitse. Ilmoittautuneita seminaariin oli 40, paikalle tuli 35 osallistujaa.

Seminaarin sisältö ja puhujat olivat seuraavat:

Tervetuloa, avaus **Mirja Laine**, toimitusjohtaja Laptuote-säätiö

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti: **Kaija Silvolahti**, projektipäällikkö Laptuote-säätiö

Kokemuksia ulkomaisen työvoiman välittämisestä (kanavia)

Eures-järjestelmä Eures-neuvoja **Helena Sommarberg**, Kouvolan seudun työvoimatoimisto

Trud.fi projektipäällikkö **Martti Haaranen**, Etelä-Savon TE-keskus

Henkilöstöpalvelut **Hannele Muttilainen**, Work Power Oy

Kokemuksia ulkomaisen työvoiman rekrytinnista (haasteita)

Työnantajien näkökulma, Kauppakamarin jäsenkyselyn tuloksia **Mika Peltonen**

Työlupa-asiat **Milla Hirvonen**, Lappeenrannan työvoimatoimistosto

Pirjo Laukkanen, työsuojelupiiri, työsuojelupiirin näkökulma

Mitä rekrytinnin jälkeen? Suunnitelmia palveluista

Merja Heino-Kukkurainen, Lappeenrannan kaupunki

Keskustelua, päätös.

Palaute tapahtumasta oli hyvä. Seminaari tarjosi ennen kaikkea keskeistä tietoa aiheesta. Kaakkois-Suomen uutiset teki aiheesta uutiskatsauksen, jossa nostettiin esille työlupakäytäntöjen muutokset ja Kauppakamarin jäsenkysely, jossa kartoitettiin työnantajien näkemyksiä aiheesta.

Vaikuttaa siltä, että työnantajat eivät juurikaan kaipaa tukea tukea työvoiman rekrytointiin. Työnantajien kannalta näyttäisi olevan tärkeämpää se, että ulkomailta työhön muuttaneille ja heidän perheilleen on olemassa tarvittavat yhteiskunnan palvelut ja tuki kotoutumiseen. Myös mahdollisuus saada kielenopetusta on tärkeää. Työnantaja voisi siis keskittyä siihen, mikä työnantajan rooli ihmisen elämässä on.

6. HYVIEN KÄYTÄNTÖJEN TUNNISTAMINEN, TUOTTEISTAMINEN JA LEVITTÄMINEN

6.1 Hyvien käytäntöjen tunnistaminen

Projektin kuluessa huomattiin monia hyviä käytäntöjä, jotka ovat monistettavissa. Tästä syystä tämän raportin sisältö on kohtalaisen yksityiskohtainen; näin halutaan edistää hyvien käytäntöjen toimintamallien ”lainaamista”; kuka tahansa saa niitä soveltaa paikallisiin olosuhteisiin.

1. Matalan kynnyksen neuvontapiste maahanmuuttajille. On tärkeää, että kaupungissa on paikka, josta voi tulla kysymään neuvoa ja tukea silloin kun siihen on tarvetta.

2. Maahanmuuttajien neuvonta työllistymisedellytysten hankkimiseen, esim. hygieniapassin suorittamiseen ja tutkintojen tunnustamiseen.

3. Maahanmuuttajien neuvonta koulutuksen ja työ- ja työssäoppimispaikan hakemiseen.

4. Erikieliset illat, jotka edistävät vertaistukea ja sosiaalisten verkostojen syntymistä. Iltojen ansiosta syntyi monia ehdotuksia, jotka edistävät maahanmuuttajien kotoutumista. Illat antavat maahanmuuttajille tilaisuuden kertoa oma näkemyksensä.

5. Maahanmuuttajien harrastustoiminnan tukeminen edistää kotoutumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Harrastustoimintaa tuotiin projektissa aktiivisesti maahanmuuttajien tietoisuuteen mm.

- yhdistystapahtuman avulla, samalla yhdistyksille avautui mahdollisuus kutsua toimintaansa uusia ihmisiä.

- Toimipisteessä kerättiin vapaa-ajan mahdollisuuksista kansiota, jota esiteltiin asiakkaille. Siinä oli mm. koottuna lehtileikkeitä ilmoituksista.

- Maahanmuuttajille annettiin neuvontaa yhdistyksen perustamiseksi

6. Rekryointipalvelun- ja maahanmuuttajatutor - toiminnan mallit

7. Rasisminvastaisen tapahtuman luominen paikkakunnalle yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

8. Maahanmuuttajien oman äänen esilletoiminta esimerkiksi seminaareissa.

Projektin aikana nousi esiin erityisesti kaksi teemaa, joiden merkitykseen pitäisi panostaa myös tulevaisuudessa: Matalan kynnyksen neuvonta sekä vertaistuki ja sosiaaliset verkostot.

Neuvonnan ja vertaistuen kehittämisessä Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti löysi uusia toimintatapoja. Neuvonnan ja vertaistuen merkitys kotoutumisessa ja sitä kautta työllistymisedellytysten ja työelämävalmiuksien syntymisessä on tärkeä. Tämä näkökulma projektissa syntyi ennen kaikkea asiakkaiden aloitteesta ja palautteesta.

Näiden teemojen kohdalla projektissa voidaan puhua *sosiaalisista innovaatioista*. Toimivat menetelmät neuvonnassa ja ohjauksessa sekä vertaistuen edistämiseksi ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä, koska ne ehkäisevät syrjäytymistä tuke-

malla sosiaalisten suhteiden, identiteetin tätä kautta aktiivisuuden ja oma-aloitteisuuden lisääntymistä.

Tällaisten toimintatapojen kehittämiseksi on myös teoreettista pohjaa. Maahanmuuttopolitiikkaa voidaan arvioida tällä perusteella. Berryn nelikenttäteorian mukaan (John Berry, 1986) maahanmuuttajilla on neljä tapaa suhtautua uuteen asuinmaahansa: integraatio, assimilaatio, separaatio ja marginalisaatio. Näistä integraatio on todettu toimivaksi ja hyvinvointia edistäväksi. Assimilaatio harvoin onnistuu, sen yrittäminen voi johtaa separaatioon tai marginalisaatioon, jotka

Projektin aikana erityisesti nousi esiin kaksi teemaa, joiden merkitykseen pitäisi panostaa myös tulevaisuudessa:

- 1) Matalan kynnyksen neuvonta
- 2) Vertaistuki ja sosiaaliset verkostot

Näiden kehittämisessä Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti löysi uusia toimintatapoja, ja näiden merkitys kotoutumisessa ja sitä kautta työllistymisedellytysten ja työelämävalmiuksien syntymisessä nousi tärkeäksi. Tämä näkökulma syntyi ennen kaikkea asiakkaiden aloitteesta ja palautteesta.

Kysymys on sosiaalisista innovaatioista. Toimivat toimintatavat neuvonnassa ja ohjauksessa sekä vertaistuen edistämiseksi ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä, koska ne ehkäisevät syrjäytymistä tukemalla aktiivisuutta ja oma-aloitteisuutta.

ovat yhteiskunnan ja yksilöiden kannalta huonoimmat vaihtoehdot. Niistä olemme saaneet nähdä seurauksia esimerkiksi Ranskan mellakoiden muodossa.

Integraation edellytyksenä on oman identiteetin ja kulttuurillisen taustan arvostaminen ja yksilöllisessä määrin säilyttäminen. Oman kulttuurin arvostamisen pohjalta syntyy myös uuden ympäristön kulttuurin arvostus ja tutustuminen siihen tasaveroisena, mutta erilaisena. Jos

kulttuurien välillä on ristiriitoja, niihin voidaan keskustellen löytää rakentavia ratkaisuja. Eri etnisten ja kulttuurillisten ryhmien väliset suhteet säilyvät hyvinä, pyrkimys on moninaisuuteen. Moninaisuus on erilaisuuden hyväksymistä ja hyödyntämistä. Mm. Kanadassa tämä ajattelu on maahanmuuttopolitiikan pohjana, ns. mosaiikkimalli, kulttuurillinen moninaisuus.

Tällainen tasapainoinen rinnakkainelön tilanne voi syntyä, jos alkuperäisesti alu-

taminen markkinoitaviksi palveluiksi on haasteellista. Tämän tyyppiset hyvät käytännöt tulisivat parhaiten käyttöön kunnallisina palveluina. Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti onkin yksi merkittävä askel toimintojen *valtavirtaistamisessa* ja monistamisessa, nämä käsitteet tarkoittavat sitä, että asiakkailta tulee paine saada vastaavaa palvelua (monistaminen eli multiplying) tai että organisaatiot (esim. kaupungit) huomaavat palvelun tarpeellisuuden ja haluavat ottaa toiminatamallin normaalikäyttöön

Hyviä käytäntöjä levitetään mm. tämän loppuraportin liitteen avulla. Tämän liitteen on tilannut suurin osa päätösminaariin osallistuneista, jolloin raportti tulee luettavaksi eri tahoilla. Raporttia jaetaan myös yhteistyökumppaneille. Raportti julkaistaan myös internetissä, jolloin kuka tahansa asiasta kiinnostunut voi tutustua siihen.

	Tärkeää säilyttää oma identiteetti ja kulttuuri		
		Kyllä	Ei
Tärkeää ylläpitää eri etnisten ryhmien välisiä suhteita	Kyllä	Integraatio/ sopeutuminen	Assimilaatio/ sulautuminen
	Ei	Separaatio/ eristyminen	Marginalisaatio/ syrjäytyminen

Berryn nelikenttäteoria. John Berry, 1986.

eella asuvat suhtautuvat arvostavasti monikulttuurisuuteen. Monikulttuurisuuden arvostus on tärkeää kotoutumisen kannalta. Kun ihminen muuttaa maasta ja kulttuurista toiseen, tapahtuu samalla luopuminen tutusta ja turvalliseen ympäristöstä, asemasta työelämässä, sukua ystävyyssuhteista ja suuresta määrästä tiedostamattomiakin asioita, kuten tuista tuoksuista tai tunnelmista. Uuteen kulttuuriin tutustumisen vaiheissa seuraa usein alkunostuksen jälkeen kriisi, jolloin erilaisia menetettyjä asioita täytyy surra. Ympäristön arvostava suhtautuminen ja sosiaaliset suhteet, vertaistuki, voi olla merkittävää näissä kriisivaiheissa. Uusi identiteetti kahden kulttuurin ihmisenä pääsee kehittymään tasapainoisesti.

Maahanmuuttajien resurssikeskusprojektin kieli-illoissa pyritään tämän tyyppisten asioiden edistämiseen. Monikulttuurisen identiteetin ja antoisien sosiaalisten suhteiden muodostumista voidaan tukea tietoisesti.

6.2 Hyvien käytäntöjen tuotteistaminen

Projektin sisällöt ja hyvät käytännöt ovat sosiaalisia innovaatioita, joiden tuotteis-

(valtavirtaistaminen eli mainstreaming). Näin käytännöt juurtuvat toimintaympäristönsä.

Projektin luomat toimintatavat eivät jatkune konkreettisesti Lappeenrannassa heti projektin päätyttyä. Toimipisteen osalta toiminta loppui jo 2007 vuoden loppulla, jolloin projektin luultiin loppuvan. Tarve useille projektissa toteutetuille toimintamalleille kuitenkin on, ja tällä hetkellä (huhtikuussa 2008) haetaan aktiivisesti mahdollisuuksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

6.3 Hyvien käytäntöjen levittäminen

Hyvät käytännöt leviävät passiivisesti (diffuusio) ja aktiivisen levittämisen kautta (disseminatio). Projektin toimintaa on esitelty monissa yhteyksissä, kuten tapahtumien ja erilaisten verkostotapahtumien yhteydessä, jolloin näitä molempia tapoja tiedon leviämiseen on mahdollista tapahtua.

Hyvien käytäntöjen aktiivista levittämistä tapahtui jo projektin aikana. Hyvät käytännöt ovat jo myös johtaneet levittämiseen, esimerkiksi tästä, erikielisiä iltoja toteutettiin myös Kouvolassa ja Kotkassa.

7. LOPPURAPORTTI JA PÄÄTÖSSEMINAARI

Projektin loppuraportti toimitetaan TE-keskukselle toukokuussa 2008. Tämä julkaisu on loppuraportin liite.

Projektin päätösseminaari pidettiin 26.11.2007. Kappaleessa 5 kerrotaan päätösseminaarin sisällöstä. Seminaarissa esiteltiin projektin toimintaa ja hyviä käytäntöjä.

VERKOSTOITUMINEN MUIDEN PROJEKTIEKSI

Projektin toiminnassa keskeisenä osana on ollut verkostoituminen. Projektilla on ollut hyvät yhteistyösuhteet alueella toimiviin oppilaitoksiin ja muihin maahanmuuttotyötä tekeviin toimijoihin. Lappeenrannan seudulla toimivia yhteistyöverkostoja ovat mm. koulutustyöryhmä ja Koto-verkosto.

Myös muiden ESR-projektien kanssa on verkostoiduttu. Paikallisesti yhteistyötä on tehty esimerkiksi Yritysasiamiespalvelu-projektin kanssa, asiakkaita on ohjattu palvelun piiriin ja sitä on mainostettu asiakkaille, jotka mahdollisesti voisivat siitä hyötyä. Laajempi, koko Kaakkois-Suomea kattava verkosto on Kaakkois-Suomen mamu-verkosto, joka syntyi TE-keskuksen järjestämän Hyvät käytännöt -seminaarin ryhmätyön pohjalta maaliskuussa 2006. Verkosto on sen jälkeen järjestänyt seminaareja eri maahanmuuttoon liittyvistä aiheista ja ollut näin osaltaan levittämässä tietoa ja lisäämässä keskustelua aiheista. Myös verkoston palaverit ovat olleet hyviä virikkeiden ja hyvien käytäntöjen vaihtamisen hetkiä.

Tärkein yhteistyöprojekti on kuitenkin ollut Monimuotoinen Kaakkois-Suomi-projekti (MOKS), joka aloitti toimintansa syksyllä 2006. Projektin tärkeä osa, paikalliset työkuultuirituvat, aloitti Lappeenrannassa yhdessä oman projektimme Toimipisteen kanssa. MOKS:n kanssa yhteistyössä järjestettiin myös useita yh-

teisiä tilaisuuksia, Työelämäilta ja erikieliset keskusteluillat, joista on jo aiemmin kerrottu tässä raportissa.

KANSAINVÄLISYYS

Projektin toteuttamasta tutustumat-kasta Pietariin on kerrottu tarkemmin aikaisemmin tässä raportissa.

Projektin aikana saimme mahdollisuuden myös keskustella ja vaihtaa ajatuksia Laptuote-säätiössä vierailien saksalaisvieraiden kanssa. Vieraat olivat pääasiassa Ahrensburgin kaupungista ja edustivat Wirtschaftsakademie Schleswig-Holsteinia. Osa vierailijoista teki maahanmuuttajatyötä, joten saimme kuulla ajankohtaisia kuulumisia heidän toimialueensa maahanmuuttajatilanteesta.

Päätösseminaarissa esiteltiin hankkeen toimintaa ja hyviä käytäntöjä

LÄHTEET:

Aro, T. Kuoppala M. & Mäntyneva, P. 2004. Hyvästä paras. Jaettu kehittämissvastuu ESR-projekteissa. Hyvät käytännöt -käsikirja. Työministeriö.

Etelä-Karjalan maakuntaohjelma 2007 – 2010. Etelä-Karjalan liitto. Joulukuun 2006.

Hallituksen maahanmuuttopolitiittinen ohjelma 19.10.2006.

Hallitusohjelma 2007. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma 19.4.2007.

Helsingin Sanomat 31.7.2007. EU alkaa torjua työvoimapulaa uudistamalla maahanmuuttopolitiikkaa. Pauliina Pulkkinen.

Helsingin Sanomat 13.8.2007, B7. Työvoimapula iski uusiin EU-maihin miljoonien muutettua länteen. Pilvikki Kause.

Kaakkois-Suomen maahanmuutto-ohjelma. Etelä-Karjalan liitto, Kymenlaakson liitto. Firma Davai Oy, Heikki S. von Hertzen 1.6.2005

Kananen, K. 2006. Ulkomailta rekrytoidaan jo! Selvitys yritysten palvelutarpeista ulkomailta palkattavien työntekijöiden rekrytoinneissa. Urban II-yhteisöaloite-ohjelma, PK-Urban-projekti, Vantaa, lokakuun 2006.

Lappeenrannan seudun työvoimastrategia 2006 – 2010. Lappeenrannan seudun työllisyysstrategian koordinaatioryhmä 30.9.2005.

Matikainen, T. 2007. Ulkomaisen työntekijän rekrytointi ja palkkaaminen – opas työnantajille ja ulkomaisille työntekijöille. Turun työvoimatoimisto.

Matinheikki-Kokko, K., Koivumäki, K., Kuortti, K., 2003: Maahanmuuttajien uraohjauksen kehittäminen. Työpoliittinen tutkimus nro 253. Työministeriö. Helsinki: Hakapaino Oy.

Miettunen, S. 2006. Itä-Suomi aktiivisen maahanmuuttopolitiikan pilottilueeksi. Taustaselvitys, Itä-Suomi – ohjelmaan liittyvä makrohanke 14. Etelä-Savon TE-keskus.

Savon Sanomat 28.8.2007, A5. Muuttajien hakuun Venäjältä. Jukka Patrakka.

Torvi, K. 2007. Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen. Työministeriön selvitys 2/2007.

Työmaa 2008 – 2012. Työperusteista maahanmuuttoa ja maahanmuuttajaväestön työllistämistä edistävä aikuiskoulutusohjelma. Opetusministeriön ja työministeriön yhteisen virkamiesryhmän ehdotus 16.3.2007.

Vänskä, K. 2000: Jaettu asiantuntijuus. Näkökulmia terveysneuvonnan ohjauskeskusteluun. Lisensiaattitutkimus. Jyväskylän yliopisto, liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta, terveystieteen laitos.

TOIMI

Maahanmuuttajien resurssikeskus
Kivenkatu 2-4
53600 Lappeenranta

OHJELMIA,
JULISTEITA

Hyvä yhdistyksessä / järjestössä toimija,

Kyselimme viime maaliskuussa halukkuuttanne avata järjestönne toimintaa maahanmuuttajille:

Suomessa on vireä ja rikas yhdistysverkosto. Voi olla, että monissa yhdistyksissä olisi resursseja ottaa uusia mukaan, joisakin jopa ehkä kaivattaisiin "uutta verta", uusia ihmisiä, harrastajia ja toimijoita työn pariin. Toisaalta maahanmuuttajien keskuudessa voi olla paljon ihmisiä, joilla olisi taitoa, lahjakkuutta, kokemusta tai luovuutta annettavana yhdistysten toimintaan, kunhan vain oikea osoite löytyisi.

Kyselimme myös, haluaisitteko osallistua tapahtumaan, jossa Teillä olisi tilaisuus esitellä toimintaanne, lähinnä maahanmuuttajayleisölle. Saamiemme vastausten perusteella aiomme järjestää tällaisen tapahtuman. Se pidetään Peltolan koululla 7.9.2006 kello 18 – 20.30.

Tapahtuma on messutyypinen. Peltolan koulun aulaan ja saliin laitetaan pöytiä, joihin esittelijät voivat laittaa materiaali-ansa tai muuta rekvisiittaa esille. Tapahtuman alussa on puoli tuntia "vapaata ai-

kaa" kierrellä ja tutustua pöytiin, samalla nauttia tarjoilua, taustamusiikin soivissa. Kello 18.30 alkaen järjestöt voivat vuorollaan käydä "esiintymässä", kertomassa toiminnastaan jos sitä haluavat. Lava ja mikrofoni sekä dataprojektori/piirtoheittin ovat käytössä. Esittelyt olisivat lyhyitä, vaikkapa 5-15 minuuttia.

Jos mahdollista, olisi hauska seurata elävöitettyjä esityksiä, esimerkiksi kuoroilta näytteitä ohjelmistosta (vaikkapa pieneläkin kokoonpanolla) tai muita taitonäytteitä tai rekvisiittaa mukaan, jos niitä toimintaanne liittyy. Tämä kaikki tietenkin voimavarojenne mukaan. Yksinkertainen pieni esittelypuhekin on arvokas. Koulun salin keskiosaan sijoitetaan tuoleja, jolloin yleisö voi esitysten aikana joko istua kuuntelemassa tai kierrellä katselemassa esittelypöytiä. Tapahtuma olisi siis hyvin vapaamuotoinen.

Jos jonkun rekvisiitta sopii paremmin ulkotiloihin, koulun pihassa on katos, jonka alle voi laittaa oman esittelypisteensä. Ulkona voidaan myydä vohveleita, joten sielläkin on yleisöllä mukava viettää aikansa. Tapahtumassa on myös ohjelmaa

lapsille, arpajaiset ja mitä vielä keksimekään... Näihin ohjelmiin voitte osallistua, jos haluatte kerätä niiden avulla rahaa toimintaanne. Ottakaa yhteyttä, jos olette kiinnostuneita.

Osa maaliskuussa kyselyymme vastaneista kertoi olevansa halukas toimittamaan materiaalia jaettavaksi. Jos ette pääse itse tulemaan tapahtumaan, voimme laittaa materiaaliinne esille. Toivomme tietysti, että materiaaliinne olisi yhteyshenkilön tiedot mahdollisia kyselyjä varten.

Toivomme ilmoittautumisia tähän tapahtumaan mielellään 25.8.2006 mennessä, osoitteeseen toshimi.puranen@laptuote.fi tai puhelimitse. Vastaamme mielellämme kysymyksiinne. Kiitos teille jo etukäteen

*Kiittäen ja aurinkoista syksynalkua
toivottaen*

Kaija Silvolahti
projektipäällikkö
p. 040-7099120
kaija.silvolahti@laptuote.fi

Toshimi Puranen
palveluohjaaja
p. 040-7738392
toshimi.puranen@laptuote.fi

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projekti on tarkoitettu auttamaan maahanmuuttajia tiedon saamisessa ja oman paikan löytämisessä. Toimistomme, TOIMI, sijaitsee Kivenkadulla Laptuote-säätiön tiloissa. Työ- ja koulutuspolun löytämisen lisäksi haluaisimme palvella maahanmuuttajasiakkaitamme myös harrastusmahdollisuuksien löytämisessä.

TERVETULOA
MAAHANMUUTTAJAT JA
MUUT KIINNOSTUNEET!

**LÖYDÄ
OMA HARRASTUS!**

VAPAA-AJAN TOIMINTAA JÄRJESTÄVÄT
KERTOVAT TOIMINNASTAAN!

MUSIIKKIA
ESITTELYJÄ
HYVÄÄ SYÖMISTÄ
TIETOA
TAPAAMISIA
UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

**TORSTAINA 7.9.2006
KLO 18-20.30
PELTOLAN KOULULLA
KIRJASTON JA VESITORNIN LÄHELLÄ
OSOITE: LAPPEENKATU 2**

JÄRJESTÄJÄ
TOIMI

LAPTUOTE-SÄÄTIÖ

KESKUSTELUA, KONTAKTEJA...

Keskusteluiltoja eri kielillä,
mukana tulkki ja vierailta Kotkasta

thai-kielinen ilta 16.9. klo 18 -20
พื้บ่ ๓๓๓๓๓๓๓๓๓๓ ๓๓๓๓๓๓๓

viikonkielinen ilta 2.10. klo 18 -20
Vestfusöhtu eestli keeles. Tere tulemast!

kiinan-kielinen ilta 16.10. klo 18 -20
欢迎来到中文之夜

turkinkielinen ilta 30.10. klo 18 -20
Türkçe sohbet aksamina hoşgeldiniz

Paikka:
Laptuote-säätiö, Kivenkatu 2 – 4 LAPPEENRANTA
Kaikki kiinnostuneet TERVETULOA, vapaa pääsy

Matka keskusteluiltoihin Kotkaan:
inkeriläisten ilta 31.10 ilmoittaudu 22.10 mennessä
myanmarilaisten ilta 20.11 ilmoittaudu 12.11. mennessä
Ilmoittautuminen ja lisätietoa:
Maahanmuuttajien resurssikeskus Toimipiste
puh 040 – 7738392

Tervetuloa!

TOIMI MAAHANMUUTTAJAIN RESURSSIKESKUS

SEMINAARI
MAAHANMUUTTAJAIN VOIMAVARAT TYÖELÄMÄN KÄYTTÖÖN
IMMIGRANT RESOURCES AND THE FINNISH WORKING LIFE
ИММИГРАНТЫ- ЭТО РЕСУРС ТРУДОВОЙ ЖИЗНИ

30.5.2006 klo 11:30-16:00
LAPPEENRANNAN TEKNILLINEN YLIOPISTO

OHJELMA

klo 11:30 Seminaarin avaus
Seminaarin avaus
• Mirja Laine, toimitusjohtaja, Laptuote-säätiö
Maahanmuuttajien resurssikeskus-projektin ja Laptuote-säätiön esittely
• Kaija Silvolahti, projektipäällikkö

klo 12:00 Lahjakkuus käyttöön
Kansainvälistä rikkautta Suomenkin hyödyksi
• Wilson Kirwa, urheilija, kirjailija

klo 13:00 Taito käyttöön
Kotoutumiskoulutuksesta työhön
• Maahanmuuttaja
• Pauli Huopala, toimitusjohtaja, LMK-Maalausurakointi Oy

klo 13:20 kahvi

klo 13:50 Aikaisempi ammattitaito käyttöön
Erlaisia reittejä ammattitaitoon
• Nikolai Kovalev, metallityöntekijä
• Virpi Ulmanen, projektipäällikkö, Etelä-Karjalan aikuisopisto
• Jukka Korkeila, toimitusjohtaja, Etelä-Karjalan Yrittäjät

klo 14:40 Opiskelu käyttöön
Ammatillisen koulutuksen kautta työhön
• Lempi Maorova-Kelainen, lähihoitaja
• Hanna Paukkonen Etelä-Karjalan ammattiopisto
• Päivi Savilampi, henkilöistöjohtaja, Lappeenrannan kaupunki

klo 15:30 Yrittäisyys käyttöön
• Mustapha Abdelhak, yrittäjä
• Merja Mattila, Kaakkoi-Suomen TE-keskus

klo 16:00 Tilaisuus päättyy

Osallistuminen ja kahvitus on ilmainen.
Yliopiston ravintoloissa on mahdollisuus ruokailuun ennen seminaaria hintaan 3.85 – 7 €.

Seminaarissa jaetaan puheenvuorojen tiivistelmiä englanniksi ja venäjäksi käännettynä.
The summaries of the speeches will be translated in English.
В ходе работы семинара вы получите короткую информацию о выступлениях на русском языке

Ilmoittautumisia toivotaan 12.5.2006 mennessä:
toshimi.puranen@laptuote.fi tai puhelimitse 040-7738 392.
Tiedustelut projektipäällikkö Kaija Silvolahti
kaija.silvolahti@laptuote.fi tai 040-7099120

TOIMI MAAHANMUUTTAJAIN RESURSSIKESKUS
LAPTUOTE-SÄÄTIÖ KIVENKATU 2-4 03600 LPP www.laptuote.fi

Vironkielinen keskusteluilta
Eestikeelne vestlusõhtu

Laptuote-säätiön kabinetissa
keskiviikkona **12.3. klo 18.00**
Laptuote-säätiö KIVENKATU 2-4, LAPPEENRANTA
kabinetis kolmapäeval 12.3. kl. 18.00

PUHETTA SUOMESTA • VIROSTA • YHTEISKUNNASTA
• TYÖSTÄ • VAPAA-AJASTA • TULEVAISUUDESTA

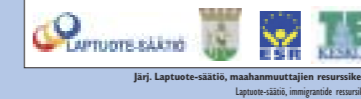
RAAGIME SOOMEST • EESTIST • ÜHISKONNAST
• TÖÖST • VABAST AJAST • TULEVIKUST

- ELÄVÄÄ MUSIIKKIA
- PIKKUPURTAVA
- TUGLAS SEURA KERTOO TOIMINNASTAAN
- TYÖELÄMÄN EDUSTAJIA
- ELÄVÄT MUISIKAT
- SLUIPSTEID
- TUGLASE SELTS RÄÄGIB OMA TEGEVUSEST
- KOHAL ON TÕÕELU ESINDAJID

Tulikaus vironkielille.
Tarjolla hyvää seuraa.
Kaikki kiinnostuneet tervetuloa.
Vapaa pääsy.

Tõlge eesti keelde.
Pakume head seltskonda.
Kõik asjast huvitatud on teretulnud.
Vaba sissepääs.

Jari, Laptuote-säätiö, maahanmuuttajien resurssikeskus
Laptuote-säätiö, immigrant resurssikeskus

KUTSU
Työvoimaa ulkomailta?
Ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin kanavia ja haasteita
Seminaari 26.11.2007 klo 12 – 16

Maahanmuuttajien resurssikeskus-projektin päätöseminaari
Kahvila-Ravintola Gasti, Purjehduskeskus Wilmanranta
Satamatie 23 Lappeenranta

Tervetuloa, avaus
Mirja Laine, toimitusjohtaja Laptuote-säätiö
Kaija Silvolahti, projektipäällikkö Laptuote-säätiö

Kokemuksia ulkomaisen työvoiman välittämisestä
EUROOPPALAINEN TYÖNVALITYS:
Euroopparuutaja Helena Tommarberg Ruotsin ja puolan työvoimatoimisto
TEHD.FI:
Projektipäällikkö Matti Haavioinen Työvoiman Sitkovaan-huolto Etelä-Suomen TE-keskus
HENKILÖSTÖPALVELUT:
Henkilöstöasiantuntija Hannale Muttanen GroupPower Oy

Keskustelua kahvitauko klo 12.45 – 14.00

Kokemuksia ulkomaisen työvoiman rekrytoinnista
TYÖNANTAJIEN NÄKÖKULMA, JÄSENKYSELYN TULOKSIA:
Toimitusjohtaja Mika Puttonen Etelä-Karjalan Kauppakamari
TYÖLUPA-ASIA:
Työvoimaruutaja Miika Hirvonen Työvoimatoimisto Lappeenrannan työvoimatoimisto
LAIMSAADANTO:
Tarkentaja Peja Laitakari Kaakkoi-Suomen työvoimatoimisto

Mitä rekrytoinnin jälkeen? Suunnitelmia palveluista
Maahanmuuttajatyön koordinaattori Merja Heino-Kuhharainen,
Lappeenrannan kaupunki

Keskustelua
Osallistuminen maksutonta, tervetuloa!

Ilmoittautuminen:
19.11.2007 mennessä [Toshimi Puranen, toshimi.puranen@laptuote.fi](mailto:Toshimi.Puranen@laptuote.fi)
Lisätietoja:
projektipäällikkö Kaija Silvolahti, kaija.silvolahti@laptuote.fi 040-709 9120

TOIMI MAAHANMUUTTAJAIN RESURSSIKESKUS
LAPTUOTE-SÄÄTIÖ KIVENKATU 2-4 03600 LPP www.laptuote.fi

Erilaisina YHDESSÄ -
samanarvoisuuden puolesta
мы разные но вместе – мы за равенство
Unity in Diversity for Equality

Rasismien vastaisen viikon tapahtuma
Lappeenrannan
Monarilla tiistaina
18.3. klo 18.00

Nuorisokeskuksen sali 2
Pormestarinkatu 10 B, 2 krs.
(sisäänkäynti Valtakadun puolelta)

Yhteistyössä:
LAPTUOTE-SÄÄTIÖ
SUOMI VIEROKSIA
EKTA ry
ITÄ-SUOMEN KOULU

VAPAA PÄÄSY • TERVETULOLOA

www.laptuote.fi
Kivenkatu 2-4
53600 Lappeenranta
etunimi.sukunimi@laptuote.fi